No. 7233.

Abonnementsprijs per 3 maanden:
Voor Amsterdam *f* 2.50.
Buiten Amsterdam franco *f* 2.90.
Enkele No. 5 Cents.

Vier-en-twintigste Jaargang.

De Standaard

Amsterdam, Vrijdag 4 October.

A°. 1895.

Advertentiën:
Van 1 tot 6 regels *f* —.90.
Iedere regel daarboven *f* —.15.
Aanvragen of vermelding
van liefdegaven *f* —.10 per regel.

Directeur-Uitgever: J. A. WORMSER.

Geabonneerden op De Standaard *wordt beleefdelijk verzocht, de abonnementsgelden over het kwartaal, geëindigd* 30 *September l. l. ten bedrage van f* 2.90, *per postwissel over te maken.*

Zij, die behalve De Standaard *ook* De Heraut *ontvangen, zullen, ter vermijding van extra onkosten, mij verplichten door het daarvoor verschuldigde bedrag, zijnde f* 1.20, *tegelijkertijd toe te zenden; dus te zamen f* 4.10.

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

J. A. WORMSER,
Directeur-Uitgever.

Amsterdam, October 1895.

Het Concurrentie-stelsel.

II.

Het Concurrentie-stelsel ontwikkelt niet de heilige kracht der *liefde*, maar de booze kracht der *zelfzucht*.

Het egoïsme is de spil waarom het draait.

Denkt ge u als kinderen Gods op de nieuwe aarde, die onder den nieuwen hemel eens gewisselijk komen zal, dan is het u onmogelijk, het leven in die zalige maatschappij onder de heerschappij der Concurrentie te denken.

Toen in de gemeente te Jeruzalem één kort oogenblik de voorsmaak van die ideale toekomst genoten werd, gold de alle Concurrentie doodende en vernietigende regel: *dat niemand zeide, dat iets van hetgeen hij had het zijne was.* (Hand. 4 : 32).

Als resultaat kon dan ook geconstateerd: *dat alle dingen hun gemeen waren.*

Sommigen zelfs poogden dien tegen alle Concurrentie over staanden toestand ook in de sfeer van den Staat vast te leggen, want *ze verkochten hun goederen, en verdeelden ze aan allen, naar dat elk van noode had.*

Hierover nu mag niet heengelezen.

Want wel vergist zich, wie hieruit afleidt, dat verdeelen van het goed onder de Christenen de rechtsregel moest zijn. De heilige apostel Petrus zelf weerspreekt dit, waar hij tot Ananias zegt: »Gebleven zijnde, *bleef het het uwe*, en zelfs verkocht zijnde *bleef het nog in uwe macht.*"

Er is hier geen sprake van een beginsel van rechtsregeling. Wat hier uitkwam en gezien werd, was een profetie van den idealen toestand, die eerst ingaat als Christus wederkomt, en die als zoodanig niet het geringste aan het destijds geldende Romeinsche recht veranderde.

Maar wel ligt hierin de duidelijke aanwijzing, dat het Concurrentie-stelsel niet naar Gods *oorspronkelijke* ordinantiën is.

Of stemt niet ieder geloovige toe, dat de regel, die eens in het rijk van Christus zal gelden, met die *oorspronkelijke* ordinantiën in overeenstemming zal zijn, en die oorspronkelijke ordinantiën weer in volkomen zuiverheid zal doen opleven?

En dit nu zoo zijnde, hebben we het volste recht om tot deze slotsom te komen: Het Concurrentie-stelsel is in het toekomstig rijk van Christus ondenkbaar. Het is in de eerste Jeruzalemsche gemeente als profetie van die schoone toekomst een oogenblik feitelijk vernietigd geweest. Derhalve staat het vast, dat het Concurrentie-stelsel met de oorspronkelijke Scheppingsordinantiën des Heeren niet overeenstemt, maar vloekt.

Op deze conclusie leggen we sterken nadruk.

Zooals nu, tengevolge van de vreeselijke factor der zonde, de stand van zaken is, is *ziekte* niet te ontkomen, en evenmin te ontkomen de *dood*; wilt ge, onder de natiën ook niet duurzaam te ontkomen aan den vloek van *den oorlog;* en zoo ook niet te ontkomen aan de schrikkelijke weën van het *Concurrentie-stelsel.*

Maar aldus de zaak beziende, is ziekte, dood en oorlog, en zoo ook het Concurrentie-stelsel, een *kwaad* dat we ondergaan, een kwaad dat *noodzakelijk* is, een kwaad, dat onder Gods genadig bestel nog een goede vrucht kan afwerpen; bij ziekte om u tot frissche kracht te brengen, bij den dood om u te verlossen van uw moeite en verdriet, bij den oorlog, door het heroïeke aan te kweeken, en zoo ook bij het Concurrentie-stelsel, om de persoonlijke energie te ontwikkelen; maar op zichzelf blijven dan toch alle deze dingen een kwaad, waarin we niet roemen, maar dat we beweenen.

Dit nu verandert uw standpunt.

Zoomin ge dwepen kunt met ziekte en dood en oorlog, zoomin zult ge dus ooit dwepen met het Concurrentie-stelsel; en nimmer zal het u in de gedachte komen, om in deze plaag der menschheid een realiteit te zien, die anders dan om der zonde wil ons overkomt.

En ook — want dit volgt er uit — gelijk ge tegen de ziekte een geneesmiddel, tegen den dood verweer zoekt, en den oorlog door het volkenrecht zoekt in te perken, zoo zult ge dan ook het Concurrentie-stelsel nooit als een natuurlijk iets vrij woelen en heerschen laten, maar *op beteugeling* ervan bedacht zijn.

De redactie van de *Vaderlander* waande onlangs den steen der wijzen gevonden te hebben, door te verklaren dat de Christelijke religie wel *beginselen* aangeeft, maar dat er in deze beginselen geen vast *stelsel* inzat; en de *Kerkelijke Courant*, hoogelijk met die vondst ingenomen, blies op de loftrompet.

En toch, hoe scheurt dit vernis der oppervlakkigheid niet, zoo ge het even met den nagel aanraakt!

Of staan *liefde* en *egoïsme* ook niet als beginselen vlak tegenover elkander? En valt het dan te loochenen, dat het Concurrentie-stelsel even sterk het egoïsme toelacht, als het de liefde bedreigt en ondermijnt?

Metterdaad is de *zedelijke* aanklacht, die tegen het Concurrentie-stelsel rijst, dan ook de meest verpletterende.

Het Concurrentie-stelsel concentreert de inspanning van *alle* menschelijke kracht op het verwerven van *stoffelijk goed*, en heeft daardoor het booze effect, dat het heel de geestesrichting onzer eeuw materialistisch getint heeft.

Geld is het aas; en op dat aas vliegt van allen kant oud en jong aan. Wie het grijpt is de gelukkige; wie het mist wordt de dupe.

Zoo lang andere, meer *sociale* banden, het leven bonden, kon de Concurrentie haar vleugelen zoo niet uitslaan, en werd de materialistische neiging beteugeld. Nu echter in onze eeuw, door een samenloop van allerlei oorzaken, het Concurrentie-stelsel vrijer spel kreeg, is dat azen op geld, als op den eenigen prijs des levens, heerschende regel geworden; en in gelijke mate won het materialisme, na wijsgeerig verslagen te zijn, practisch steeds meer aan kracht.

Ongetwijfeld, er waren altoos uitzonderingen; ook is er een reactie komende; maar op zichzelf kan niemand tegenspreken, dat jarenlang voor heel het opkomend geslacht de hoofdvraag was, waar het pad naar de goudmijn liep; en dat de groote beweegkracht der maatschappij gevonden werd in de zucht om, door speculatie of slimheid, altoos meer van dat goud te verdienen.

Die stemming nu ging vlak tegen de Christelijke religie in. De Christelijke religie wil, dat het geestelijke *heerschen* en het stoffelijke *dienen* zal. In het materialisme daarentegen heerscht het *stoffelijke*, en is het *geestelijke* ondergeschikt en dienend instrument.

En helaas, hierbij bleef het niet.

Het Concurrentie-stelsel strekt toch niet alleen, om den materialistischen zin als een gif in ons maatschappelijk samenstel te druppelen, maar moet tegelijk een geest kweeken, die bekwaam is, om in den machtigen wedstrijd de hooge hand te behouden, zonder te groote kieskeurigheid met opzicht tot de wapenen, die in den strijd gebruikt werden.

Op de beurs en in de handelskringen dook dientengevolge een *nieuwe moraal* op. Een *beurs*moraal, die haar wet niet van God, maar van Mammon ontving, en allengs leidde tot een practijk, waarvan reeds zoo menig Christenman geklaagd heeft: Christen zijn *èn koopman* gaat niet meer.

De volksspreuk dat *ieder een dief in zijn nering is*, zegt u genoeg, waarin die klacht van den *Christen koopman* zijn grond vindt.

Een klacht dáárom te pijnlijker, omdat de zuiging van deze ellendige beursmoraal ten slotte ook den beste te machtig wordt, en ge in het eind zelfs bij anders vrome Christenen feitelijk tweeërlei conscientie vindt: een conscientie voor het gewone leven, en een andere conscientie als het op het doen van zaken aankomt.

Dit nu ligt aan het stelsel als zoodanig. Het is geen kwaad, dat van buiten in-, maar uit het stelsel opkomt.

Men leeft op voet van oorlog. Niet dat men elkaâr *wil* benadeelen, maar *à la guerre comme à la guerre*; zoo gij anderen niet voor zijt, is men ù voor en komt op u de schade.

Uw wapenen moeten zich richten naar de wapenen die uw concurrent bezigt, anders kunt ge de concurrentie niet volhouden.

Niet de nauwste, maar de wijdste conscientie stelt hier de wet, en geeft den regel aan.

Slimheid moet tegenover slimheid, straks sluwheid tegenover sluwheid gezet.

En ge kunt niet stilzitten. Naarmate het scherper tegen u ingaat, moet ook gij scherper verweer oefenen.

Als gij er uw concurrent niet onder brengt, brengt hij er u onder.

Het is een oorlog zonder wapenstilstand, een oorlog waarin geen kwartier *kan* gegeven worden.

Elk nieuw wapen, dat wordt uitgedacht, moet aanstonds ook door u gehanteerd worden, of ge raakt ten achteren.

Het is een strijd om het bestaan, een *struggle for life.*

Niet de *liefde*, maar de nijd, de *broodnijd*, geeft den toon aan.

En al wildet ge voor uzelven niet meêdoen, ge moet wel, om uw vrouw en kinderen.

Erger nog, zoo er nog een enkele stand is, gelijk onze kleinere winkel- en ambachtsstand, die zich van deze zondige practijken op zekeren afstand houdt, dan ziet ge *heel dien stand* bedreigd worden, achteruitgaan, en voor de groote firma's het onderspit delven.

Die firma's moeten het weer afleggen voor nog machtiger firma's; die nog machtiger firma's voor de syndicaten.

Tot eindelijk de tirannie haar intrede doet, en een *wereldmonopolie* voor één of anderen tak van nijverheid mogelijk schijnt geworden. Een *wereldmonopolie*, dat dan zijns ondanks het Socialisme, dat immers niet anders dan het *Staatmonopolies* wil, als herauut komt aankondigen.

En in dien *oorlog van allen tegen allen*, die ten slotte op een verdelgingskrijg voor de kleinen der aarde uitloopt, wordt de standaard van het zedelijk leven verlaagd, de betere aandrift van het hart tot zwijgen gebracht, de conscientie verzwakt, en de Kaïnsgeest losgelaten, om den Geest van Christus te bannen.

*** *Federatief.*

Het uiterste, waarin o. i., bij den huidigen stand van zaken, de leden van *Patrimonium* en van den R.-Kath. Volksbond, bij het ter sprake komen van vakbelangen, kunnen bewilligen, is, dat het tot *federatieve saamwerking* kome.

Zijn er drie vakvereenigingen voor eenzelfde vak, dan is het oirbaar, dat elk dezer *drie* vereenigingen gecommitteerden benoeme, om in onderling overleg te handelen, mits de delegatie van elk der drie gelijk in aantal zij, en men een voorzitter kieze buiten de gedelegeerden.

Dat zulk een samenwerking niet gemakkelijk zou zijn, stemmen we toe, vooral waar het er op aankomt, om de leden der drie vereenigingen te verbinden tot eenige *daad.*

Maar hoe groot deze moeilijkheden ook zouden zijn, een andere uitweg is er voorshands niet.

Te eischen dat de leden eener andere vereeniging in uw vereeniging zullen overgaan, is ongerijmd.

Dat doen vrije mannen niet.

Dat zouden se niet kunnen doen, zonder hun beginsel te verloochenen.

Hen daartoe te willen dwingen, ware tyrannie.

In het federatieve stelsel ligt daarom *op dit oogenblik* o. i. de eenige uitweg.

Dan blijft elke vereeniging haar recht behouden. Dan is men zeker, dat alleen rechtstreeksche vakbelangen aan de orde komen. En dan eerst zullen ook de patroons gevoelen, dat ze hier komen te staan voor de rechtstreeksche gevolgen van het Concurrentiestelsel: *Syndicaat tegenover Syndicaat.*

Buitenlandsch Overzicht.

AMSTERDAM, 3 Oct.

Men kan in Engeland er nog maar niet bij, dat China zóó spoedig bakzeil heeft gehaald. De *Times* vindt geen precedent in de jaarboeken der Chineesche diplomatie voor de buitengewone vlugheid en promptheid, waarmede de Chineesche regeering gevolg heeft gegeven aan den eisch in het Britsche ultimatum gesteld. Een veertien dagen was toegestaan om den toestand rijpelijk te overwegen, en men had er zich reeds op voorbereid, in de uiterste ure van deze 14 dagen het een of ander ontwijkend en onvoldoend antwoord te ontvangen. Gevraagd werd de degradatie van den onderkoning van Szu-Chuan, en naar den gewonen loop van zaken hadden we hoogstens op een louter administratieve degradatie mogen rekenen.

Maar nu is de degradatie geschied bij Keizerlijk decreet, en er is bovendien aan toegevoegd, dat de Onderkoning voor immer van het bekleeden van openbare betrekkingen is uitgesloten. Zoo'n permanente ongenade van een Onderkoning is vroeger nooit van het Chineesche Gouvernement verkregen kunnen worden, en een ongenade bij Keizerlijk decreet is óók zonder precedent. Deze vlugge inwilliging van alles, of zelfs meer dan alles wat gevraagd werd, is dan ook zoo weinig in overeenstemming met de gebruikelijke praktijken van het Gouvernement van Peking, dat men onwillekeurig denkt aan een vergissing, of aan de een of andere streek, waartegen men op zijn hoede moet zijn. Het zal voor de consuls zaak zijn om nauwlettend toe te zien, dat de bepalingen van het Keizerlijk decreet werkelijk worden nageleefd.

Overigens wijst het City-blad er nog eens op, dat de mandarijnen de drijvers zijn van het verzet tegen de vreemdelingen; geheel in overeenstemming dus met het gevoelen van Dr. Muirhead op het zendingscongres in Londen. Het gepeupel wordt door hen alleen maar gebruikt om het moordwerk te doen. Werd de bevolking aan zichzelve overgelaten, dan zou er nooit gehoord worden van conflicten met de zendelingen, van wie de menschen zooveel goeds leeren; wat ook algemeen erkend wordt. Maar elke beleediging heeft haar oorsprong in een ophitsing van den hartstocht bij het grauw door de mandarijnen, die nog altijd de heftigste Europëer Fresser zijn. Deze klasse van individuen moet dus worden aangepakt en gestraft voor elken aanval op Britsche onderdanen, hetzij dan zendelingen of anderen.

Maar dit zijn vrome wenschen. De *Times* zelve zal het wel erkennen. Te eischen dat één persoon worde aangepakt door de keizerlijke regeering, het gaat nog; maar te willen dat een reusachtige klasse van de invloedrijkste personen gestraft worde en in de toekomst beteugeld, is even onmogelijk, als China in een paar jaren tijds te hervormen in een Staat met Europeesche beschaving.

Zoo zijn dan nu voorloopig alle mogendheden op één na weer content. Engeland zag zijn eisch ingewilligd; Duitschland kreeg, op de aankomst van één enkelen kruiser, toezegging van schadeloosstelling voor de plundering der missie te Swatow. Met Frankrijk ging het precies zoo. Zoodra de Fransche gezant te Peking, de heer Gerard, met nadruk het verlangen herhaalde tot het verleenen eener schavergoeding aan de Fransche zendelingen, die bij de ongeregeldheden in Thong-tou nadeel leden, gaf de keizerlijke regeering ook aan dien eisch toe. Nu is nog de Unie aan de beurt; maar ook deze zal wel krijgen wat ze vraagt.

China, zou men zoo zeggen, wordt bang voor de mogendheden; voor Engeland nog het meest. Maar er zijn altijd sceptische lieden; en zoo ook wordt door sommigen China, bij al zijn toeschietelijkheid, niet erg vertrouwd. De *Times* — men zag het — denkt aan een list; en van dat gevoelen is ook professor Douglas, de bekende sinoloog. Deze schrijft in hetzelfde blad, dat de bewuste onderkoning, Liu-Ping-Chang, reeds het vorige jaar is gedegradeerd en afgezet. In het begin van 1894 verscheen het keizerlijk edict, waarbij Liu-Ping-Chang werd ontzet van zijn rang; doch met het oog op de door hem bewezen diensten, werd hem bij bijzondere gratie veroorloofd, op zijn post te blijven; tevens was daarbij gevoegd een waarschuwing aan den onderkoning, om »niet weer in zijn oude gewoonte van luiheid en achteloosheid in het bestuur der provincie te vervallen." Daarop volgde in November een besluit, waarin hem werd bevolen zijn post op te geven en naar Peking te komen, om een andere aanstelling af te wachten.

En nu wordt hij, die reeds ontslagen en gedegradeerd was, andermaal ontslagen en vernederd! Het viel der Chineesche regeering dus wel makkelijk om zoo'n haast te maken. Ze speelde comedie, maar met een zoo ernstig gezicht, dat elk Europeesch gouvernement er door verschalkt zou worden.

Of men in Peking de mogendheden ook bij den neus zal nemen waar het de betaling der schadeloosstellingen betreft, moet nog blijken. Het lijkt haast niet mogelijk; maar een Chinees is slim. Wie weet of de regeering van het Hemelsche rijk bij al dat »toegeven" en »inwilligen van eischen" op den duur niet nog beter vaart, dan de Sultan van Turkije met zijn dralen en aarzelen in de Armenische quaestie.

Dadelijk na de aftreding van Kielmansegg is graaf Badeni officieel belast met de vorming van het nieuwe Oostenrijksche ministerie, — dat reeds klaar *was!* De aanstaande *premier* wist reeds vóór een maand dat hij de opdracht krijgen zou, en had dus zijn mannetjes al bij elkander gezocht.

Het nieuwe kabinet bestaat uit graaf Casimir Badeni, een Pool, oud-gouverneur van Galicië, als premier en minister van binnenl. zaken; dr. Leon ridder von Bilinski, eveneens een Pool, voorheen rector der universiteit te Lemberg en directeur-generaal der staatsspoorwegen, als minister van financiën, tevens belast met de taak van den vroegeren minister voor Galicië; graaf Hans Ledebur, van de conservatieve rechterzijde, als minister van landbouw; baron Gautsch, van de middenpartij, als minister van onderwijs; graaf Gleispach, van de Duitsch-vrijzinnige linkerzijde, als minister van justitie; Flanzecka, als minister van koophandel; terwijl de minister van landsverdediging, graaf Zeno Welfersheim, zijne portefeuille behoudt.

Zooals bekend is, heeft Oostenrijk geen afzonderlijk minister van buitenlandsche zaken, maar bestaat er zulk een minister voor het gansche rijk, graaf Von Goluchowski, evenals er voor de gansche monarchie één minister van oorlog en één minister van financiën optreedt.

Velen blijven het nog een raadsel achten, hoe graaf Badeni in het Huis van Afgevaardigden een meerderheid zal vinden. Wie weet echter, welke verrassingen zijn program brengt! Het lot van het ministerie is in de eerste plaats afhankelijk van de oplossing der kiesrecht-quaestie. Vóór men eenige conclusie kan trekken, dient men dus eerst de voorstellen af te wachten, die de nieuwe *premier* tot uitbreiding van het kiesrecht zal indienen.

Aan de parlementaire commissie heeft de Hongaarsche minister-president Banffy enkele mededeelingen gedaan over de viering van het duizendjarig bestaan van het Hongaarsche Rijk. Het geheele hof zal in het volgende jaar die feesten bijwonen, en de Koning zal in de vereenigde zitting der beide Huizen, bij de opening van het nieuwe Parlementsgebouw, een troonrede uitspreken. De regeering zal buitengewone credieten aanvragen om de feesten zoo luisterrijk mogelijk te doen zijn, en tevens den verjaardag der kroning van koning Franz Jozef op schitterende wijze te herdenken.

In Chicago is dezer dagen een groote vergadering gehouden, onder leiding van den burgemeester Swift, ten gunste van de erkenning der Cubaansche insurgenten als oorlogvoerende partij door de Vereenigde Staten.

In de aangenomen moties wordt sympathie betuigd met de voor hun vrijheid strijdende Cubanen, de strenge Spaansche heerschappij op Cuba afgekeurd, en der regeering der Vereenigde Staten verzocht, de opstandelingen als oorlogvoerende partij te erkennen. De gouverneur van Illinois en vele leden van den Senaat hadden schriftelijk hun instemming betuigd met het doel der vergadering.

Vertegenwoordigers waren aanwezig van verschillende bekende corporatiën, o. a. van het »groote leger der Republiek", de »Zonen der Revolutie", 25 Ambachts-vereenigingen, enz.

Een der motiën luidde ten deele als volgt:

»Wij betuigen onze verontwaardiging over het schouwspel van scheepsladingen soldaten, over den Oceaan gezonden om dappere lieden neer te schieten, die eenvoudig verlangen zichzelven te regeeren. Wij ontkennen bitter te zijn jegens het Spaansche volk, maar wij gelooven, dat het onze plicht en ons voorrecht is als burgers van eene vrije Republiek, om sympathie te betuigen met onze Cubaansche naburen."

Feitelijk is zoo'n motie ook gericht tegen de regeering der Unie, want deze heeft besloten den Cubaanschen vrijbuiters de in beslag genomen wapenen en ammunitie niet terug te geven, al worden ze door een jury op het grondgebied der Unie vrijgespoken. Daar in het tegenovergestelde geval ongetwijfeld de wapenen en de krijgsvoorraad dadelijk voor nieuwe vrijbuiter-expeditie gebruikt zouden worden, toont het gouvernement met dit besluit, dat het voornemens is, ondersteuning van den Cubaanschen opstand krachtig tegen te gaan.

Allerlei.

De glasblazers van Carmaux hebben besloten, het werk alleen te zullen hervatten op de vroeger gestelde voorwaarden en met het geheele personeel. In een openbaar gemaakt stuk protesteeren zij tegen de maatregelen ten opzichte van de werkstakers genomen; zij verzekeren te zullen volhouden met hun eischen en doen een beroep op allen, die hart hebben voor de werklieden, om hen te steunen.

De vliegende kolonne die op Tananarivo aantrekt, bestaat uit ongeveer 5000 man met twee batterijen. Zij is voor 22 dagen van levensmiddelen voorzien.

In de hospitalen te Majunga zijn nu 1300 Europeanen en 400 Kabylen; de gezondheidstoestand verbetert.

Deze berichten van Madagaskar zijn door het ministerie van oorlog te Parijs ontvangen.

De senator Magnier, die, zooals men weet, beschuldigd wordt, zich als lid van den departementalen raad te hebben laten omkoopen door de Zuider-Spoorwegmaatschappij, is verstandig geworden. Nadat hij eerst ongeveer à la Hugo De Groot ontvlucht was, heeft hij ingezien, dat men in Frankrijk nog zoo kwaad niet is en dat men voor kleinigheden niet straft. Derhalve heeft hij zich eergisteren ter beschikking der justitie gesteld.

De Bulgaarsche regeering heeft thans den juisten weg gevonden om de waarheid van berichten in buitenlandsche bladen, die haar niet aangenaam zijn, te logenstraffen!

In haar orgaan *Mir* bedreigt zij den correspondent van den *Times* in het bijzonder en de correspondenten van buitenlandsche bladen in het algemeen met verbanning wegens »hunne vijandige houding tegenover Bulgarije".

De Circum-Etnea-spoorweg, die aan velen min aangename gewaarwordingen bezorgd heeft, is na langdurig getob jl. Zondag voor het verkeer geopend. De geheele lijn heeft een lengte van ongeveer 100 kilometer. Uit Catania, Taormina en tal van andere plaatsen was een groote menigte samengestroomd, die den feesttrein met levendig gejuich begroette. Voor de vele toeristen, die uit Napels een bezoek aan Sicilie brengen, is deze lijn een groote aanwinst. Zij kan er ook toe bijdragen om aan het kwijnende eiland eenige meerdere welvaart te bezorgen.

Rumenië kan er op bogen, den duursten wijnkelder der wereld te bezitten, hoewel de Staat met het bezit ervan niet bijzonder ingenomen is. Een tusschen Galatz en Barbosch gebouwde spoorwegtunnel kan namelijk niet gebruikt worden, omdat de onsoliditeit van het werk het verkeer door dien tunnel gevaarlijk maakt. De tunnel is 870 meter lang en moest dienen om de lijn Galatz-Braila te verkorten. De kosten van aanleg bedroegen bijna twee millioen gulden, en ten slotte moest de tunnel aan een wijnhandelaar worden overgelaten, die er *f* 3000 huur per jaar voor betaalt. Meer dan 4000 vaten wijn zijn door den wijnhandelaar in dit merkwaardige pakhuis opgeslagen, dat zonder eenigen twijfel de kostbaarste wijnkelder der wereld kan genoemd worden.

Een ongewone bedrijvigheid heerscht tegenwoordig in de mijn-industrie in Boheme, vooral in de bruinkool-districten. Een Weener maatschappij ontgint een groote mijn met al de moderne inrichtingen, en heeft twee nieuwe kolenvelden aangekocht; een daarvan wordt geschat, gedurende 80 jaar jaar 3 millioen kub. meters kolen per jaar te zullen opleveren.

Ook worden ernstige pogingen gedaan om de goud- en zilvermijnen, waarvoor Boheme eertijds beroemd was, te heropenen; de Eulegoudmijn, die vroeger zeer productief was en die onlangs onderzocht is, zal opnieuw ontgonnen worden. Als de opbrengst aan de verwachtingen beantwoordt, zal Boheme eerlang opnieuw zijn plaats innemen onder de goudproduceerende landen der wereld.

In Zürich is tegen de vivisectie een groote beweging op touw gezet. Het verzoek om het referendum in deze zaak uitspraak te laten doen, is door driemaal meer personen onderteekend, dan de wet voorschrijft. Wanneer het volk dus eenvoudig over de quaestie

afschaffing van vivisectie of niet, uitspraak moest doen, zou er in heel het kanton geen enkele proef op levende dieren meer mogen worden genomen. De kantonnale regeering wil dit ter wille van de wetenschap voorkomen.

Daarom heeft zij, vóór het Initiativbegehren was ingekomen, een tegenvoorstel aangenomen. Dit strekt om een wijziging te brengen in de nog van kracht zijnde wet op de dierenmishandeling, waardoor deze het beste karakter van dierenbescherming zal aannemen, regelende het slachten en de vivisectie. Deze laatste zal volgens het ontwerp wel geoorloofd zijn, maar alleen voor wetenschappelijke onderzoekingen en bij het onderwijs, en uitsluitend aan de hoogeschool en aan de veeartsenijkundige school, door de vakleeraren verricht, of onder hun toezicht, door de assistenten. Het ontwerp stelt op overtredingen boeten van 20 tot 500 frank, die, bij herhaling, verdubbeld worden en verzwaard met gevangenisstraf tot een maand.

Over dit ontwerp zal het volk nu eerst zijn stem moeten uitbrengen.

Binnenland.

AMSTERDAM, 3 October.

Het *Handelsblad* verneemt van verschillende zijden, dat het wetsontwerp op de annexatie van N.-Amstel in de sectiën der Tweede Kamer een zóó slecht onthaal heeft gevonden, dat de aanneming van het voorstel zeer onwaarschijnlijk is.

Naar gemeld wordt, heeft het Hoofdbestuur van het N. O. G., dat van verschillende zijden de uitnoodiging ontving, zich in te laten met de zaak der onderwijzers te Den Helder, den leden bericht, dat het zich met deze quaestie reeds onledig heeft gehouden, voordat de dagbladen haar wereldkundig hadden gemaakt.

Het hoofdbestuur zal ernstig trachten het dreigende ontslag te voorkomen, door zoo mogelijk bemiddelend op te treden en, indien dit niet baten mocht, in een bezadigd adres bij den gemeenteraad de belangen der onderwijzers bepleiten.

Vermoedelijk aantal nieuwe kiezers.

»Eenige raming te maken van het getal der aanstaande kiezers, is uit den aard der zaak onmogelijk". Zoo schreef Minister v. Houten in zijn Memorie van Toelichting. Maar de bekende statisticus, Prof. v. Geer, is van meening, dat men zich ten naasten bij wel eenig denkbeeld maken kan van de hoegrootheid van het nieuwe kiezerskorps.

Voor Leiden, de plaats zijner inwoning althans, heeft de hoogleeraar de volgende becijfering gemaakt:

In de eerste plaats geeft hij een staat, aan het gedrukte kohier der inkomstenbelasting over 1894 ontleend. Hieruit volgt, dat toen te Leiden waren gevestigd 5538 personen met een minimum inkomen van *f* 400. Van dit aantal vallen er2240 af wier huurwaarde beneden *f* 87.50 per jaar blijft en 563 aangeslagen vreemdelingen, weduwen, alleen wonende vrouwen, minderjarigen met een eigen inkomen. Het aantal wordt verhoogd door de bepaling van art. 1, 2°., waarbij, volgens de tabel, het inkomen voor Leiden kan dalen tot *f* 450, mits het voldoet aan de gestelde eischen.

Ware deze niet gesteld dan zou de vermeerdering 1265 bedragen; nu kan zij hoogstens op de helft worden gerekend; daardoor rijst het aantal kiezers tot 3365. Capaciteiten naar het hart van den Minister, die hieronder niet vallen, zijn den heer Van Geer niet bekend; ook het aantal houders van Rijksspaarbankboekjes dat hiertoe niet behoort, acht hij niet groot. Ten slotte moet het getal meerderjarigen onder de kiezers, door den gestelden leeftijd van 25 jaar, met 6 pCt. verminderd worden, waardoor het aantal daalt tot 3165. De schrijver rekent ruim en schat nu het kiezerskorps te Leiden, gevormd volgens art. 1 van het ontwerp, op 3500.

Dat van alle directe belastingen alleen het personeel in aanmerking wordt genomen begrijpt de schrijver volkomen. Hij merkt echter op, dat de gemeentelijke inkomstenbelasting te Leiden, afdalende tot de uiterste grens van belastbaarheid, zich uitstrekt over ten hoogste 20,000 zielen, zijnde nog niet de helft der bevolking. Volgens den heer Van Houten zou de andere helft dus armlastig zijn. In werkelijkheid echter worden 13,000 personen daarvan door gemeente noch kerk bedeeld. Zij vormen »den breeden zoom, door den minister steeds over het hoofd gezien, tusschen de uiterste grens van belastbaarheid en de armlastigen of bedeelden." Dat die verhouding voor andere gemeenten niet veel beter is, blijkt uit de weinige cijfers in de Memorie van Toelichting; in het personeel waren over 1889—90 aangeslagen 561,469 mannen, vormende met gun gezinnen nauwelijks de helft der bevolking. De andere helft van de Nederlanders zou dus armlastig zijn.

Op grond dezer berekening en in analogie met de verkregen uitkomsten schat prof. Van Geer het aantal kiezers volgens het regeeringsontwerp over het geheele land op ten hoogste 450,000, en »daarmee is de uiterste grens bereikt, die bij mogelijkheid uit de gegevens is af te leiden." Thans bedraagt dit aantal ongeveer 300,000; bij het ontwerp-Tak werd het geschat op 800,000, »maar dit cijfer was te hoog en meer als een grens te beschouwen, waartoe het getal bij verdere intellectueele ontwikkeling der natie kon komen."

»Hetgeen door mij is verricht voor de plaats mijner inwoning, — zegt de schrijver — kan gemakkelijk worden uitgebreid over andere, grootere en kleinere gemeenten, waar eene inkomstenbelasting is ingevoerd. Ik twijfel niet of door zulk een onderzoek zouden mijne uitspraken bevestigd worden en ik vertrouw dat de volksvertegenwoordiging alsnog den minister zal uitnoodigen zulk een ondersoek in te stellen alvorens tot definitieve vaststelling over te gaan."

Ook geeft de hoogleeraar eenige cijfers omtrent de voorgestelde regeling van het kiesrecht voor den gemeenteraad. De tabel der minima voor de verschillende gemeenten van den vereischten aanslag in de plaatselijke directe belasting, is, naar men weet, dezelfde als die het minimum van den huurprijs voor het kiesrecht der Tweede Kamer aangeeft, één tabel dus — zegt prof. Van Geer — voor twee zaken, die met elkander in geen verband staan. Uit die overeenkomst berekent de schrijver »vrij nauwkeurig" het aantal raadskiezers voor Leiden op 3745, terwijl het thans 2261 bedraagt.

Openbaarheid.

Onder »Aanteekeningen en Opmerkingen" wordt in de laatste *Gids*-aflevering door S. openbaarmaking der adviezen van den Raad van Staten bepleit.

De schrijver vraagt, waarom het licht van dit hooge Staatscollege, wanneer het schijnt voor de Kroon voor wie het in de eerste plaats bestemd is, niet verder schijnen mag. Hij verstaat volkomen, dat niet *alle* adviezen gepubliceerd worden, maar waarom dit in zaken van *wetgeving* niet het geval zou zijn, begrijpt hij niet. De leden van de volksvertegenwoordigie, die straks gemeen overleg hebben te plegen met de Kroon, zouden vóór en bij het uitbrengen hunner stem oneindig meer hebben aan de kennis van hetgeen de Raad van State vóór of tegen een ontworpen wet of algemeenen maatregel van bestuur wist aan te voeren, dan aan de wetenschap dat de Raad is gehoord. Niet aannemelijk acht S. de bewering, weleer door een Edelmogende uitgesproken, dat de Raad van State »een Raad is, die altijd wordt gehoord, maar nimmer gevolgd". Zijn voorlichting moe, dus eenige waarde hebben — meent de schrijver.

Zooals thans geschiedt — vervolgt S. — kan de publieke controle geen invloed hebben op de degelijkheid der adviezen van den Raad. Is het wel juist gezien — vraagt hij — de seniores van zulk een contrôle vrij te stellen, zij die geacht mogen worden haar kritiek het best te kunnen verdragen, omdat ze door kennis en ervaring daartegen boven anderen gepantserd zijn? Door de openbaarheid hunner denkbeelden in materie van wetgeving zullen dus ook deze in degelijkheid slechts kunnen winnen. Ten slotte zou publiciteit hoogst gunstig terugwerken op elk aanvankelijk ontwerp van wetgevenden aard, reeds van het oogenblik af, dat er door de hoofdambtenaren aan begonnen wordt.

De grondwet verbiedt zulk een openbaarheid niet. De koninklijke besluiten, door enkele leden van den Raad tot een geheel bijzondere afdeeling vereenigd, geheel gereed gemaakt, worden alle openbaar gemaakt, zelfs wanneer de Kroon zich met die adviezen niet vereenigt. Waar dit geschiedt in zaken, waarbij locaal of particulier belang betrokken is, is daar een reden om die methode niet toe te passen in zake wetgeving waarbij het algemeen belang zoo oneindig meer betrokken is? — Eindelijk herinnert de schrijver er aan, dat de adviezen van den Raad van State, o. a. bij de vaststelling van het nieuwe strafwetboek en later, publiek gemaakt zijn. In afwachting van aanvulling der wet op den Raad van State, zou hij reeds aanstonds een invoering van de besproken openbaarheid, telkens te verzoeken door de Tweede Kamer, slechts kunnen toejuichen.

Diamantbewerkers.

Zooals wij reeds meldden, is Mr. Van Gigch, advocaat en gemeenteraadslid, door de beide partijen in den strijd der diamantbewerkers en juweliers uitgenoodigd bemiddelend op te treden. Dientengevolge had hij gisteren eene vergadering belegd, waar aanwezig waren bestuursleden der vereenigingen Algem. Nederl. Diamantbewerkersbond, Vereeniging van eigenaren van slijperijen, Vereeniging van Amsterdamsche Juweliers, Vereeniging van Amsterdamsche Roosjesjuweliers, afdeeling diamantbewerkers van »Patrimonium", afdeeling »St. Eduardus" van den R. K. Volksbond en Vereeniging van eigen werk-makers.

Op deze bijeenkomst nu zijn de stakers hun eisch van bondsfabrieken blijven handhaven; maar zij verstaan dat anders dan b. v. de sigarenmakers, die alleen de leden van den Intern. Tabaks- en Sigarenwerkersbond als vol willen meetellen. De diamantbewerkers verklaren op dit punt ook het lidmaatschap geldig van andere erkende vereenigingen, die deel uitmaken van de organisatie. De mannen van *Patrimonium* hebben zich dan ook homogeen verklaard met dezen eisch.

Toch is het gisteren reeds nagenoeg tot een voorloopige bemiddeling gekomen, en wel in dezer voege:

Een der fabrikanten, de heer Verschuur, wierp het denkbeeld op, om een Bond op te richten, ter behartiging van de gemeenschappelijke belangen, zoowel van werkgevers als van werknemers.

De voorzitter hield dit denkbeeld vast, er op wijzende, dat de bond geen voet breed terrein zou verliezen door aanneming van het voorstel-Verschuur, mits een termijn werd gesteld, binnen welken de statuten van den nieuwen bond gereed zouden moeten zijn. Intusschen zou dan gewerkt worden met een werktijd van 10 uren per dag. Den termijn wilde de voorzitter dan vaststellen op 60 dagen.

De heer Polak vroeg, waartoe het uitstel zou dienen. Even goed als op 1 December kon de maatregel op 2 October worden ingevoerd en wel omdat deze geenerlei opoffering eischt; in geen geval financieele opoffering. Wilden de werkgevers en fabrikanten in dit opzicht toenadering toonen, dan wilden de werklieden van hunne zijde helpen den bedoelden algemeenen bond te vormen.

De voorz. wees op het hier ontkende verschil. Bondsfabrieken op 2 October zouden zijn fabrieken, waarop alleen leden van den bond en aangesloten vereenigingen zouden worden toegelaten. De bondsfabrieken op 1 December zullen zijn zoodanige fabrieken, waarop de controle der loontarieven zou zijn verzekerd onder reglementen van den nieuwen Algemeenen Bond. De A. N. D. N. bereikt dus zijn doel en de eenige concessie van die zijde zou zijn een uitstel en een bereiking van het doel onder anderen vorm, maar onder een vorm, die het voordeel van duurzaamheid geeft.

Op voorstel van den voorzitter werd nu de vergadering voor den tijd van drie kwartier geschorst, om aan de besturen der vereenigingen de gelegenheid tot ruggespraak te geven, alvorens verder te gaan.

Deze beraadslaging had tot uitkomst, dat het comité van de Diamantbewerkersbond, hoewel overtuigd, dat de werklieden bereid zouden zijn de staking vol te houden, verklaarde, het voorstel betrekkelijk aannemelijk te achten. Daarom zullen zij den volgenden voorslag aan het oordeel der leden onderwerpen:

1. De fabriekseigenaren verbinden zich op 1 Dec. 1895 de fabrieken te doen worden Bondsfabrieken (in den zin van den A. N. D. Bond) of wel foederatieve fabrieken in den zin van staande onder een algemeenen Bond van allen, die met het vak in betrekking staan.

2. dat de fabriekseigenaren allen zullen opwekken zich bij een organisatie aan te sluiten;

3. dat zij de onderkruipers van de fabriek weren.

De werkstaking zou duren tot alle fabriekseigenaren (d. i. de overgroote meerderheid) individueel het compromis hebben onderteekend.

De heer Polak verklaarde, dat deze concessie niet geschiedde uit zwakheid en dat de A. N. D. B. geen afwijking van die overeenkomst zal toestaan.

De Voorz. deelde mee, dat de A. N. D. B. heden Donderdagavond het antwoord der leden zou geven. Hij hoopte hetzelfde van de Ver. v. fabriekseigenaren. Vrijdagochtend half elf zou in »Eensgezindheid" een definitieve vergadering gehouden worden.

Bij acclamatie en met langdurig applaus werd door den heer Polak den heer Van Gigh dank betuigd voor zijn bemiddeling.

De aanvrage om definitieve concessie voor den aanleg der stoomtram Haarlem—Alkmaar, waarvan de aanbesteding der werken van de lijn Haarlem—Beverwijk reeds heeft plaats gehad, is thans bij de verschillende gemeentebesturen, vergezeld van de plans, ingekomen.

Het voornemen bestaat de lijn door Alkmaar te doen aanleggen in aansluiting met het station van de Holl. IJzeren Spoorweg-maatsch.

Voor den gemeenteraad van Ter Neuzen moet herstemd worden tusschen de heeren v. d. Hoek (lib.) met 105 en Dees (antir.) met 72 stemmen.

Gemeentebegrooting van Amsterdam.

Aan de secretarie der gemeente ligt ter lezing het algemeen verslag der afdeelingen van den Gemeenteraad over de begrooting van inkomsten en uitgaven der gemeente voor den dienst van 1896.

Aan de algemeene beschouwingen ontleenen wij voorloopig de volgende opmerkingen:

In eene afdeeling vond men de begrooting alles behalve fraai, en niet met zorg opgemaakt. Burgemeester en Wethouders hadden te weinig rekening gehouden met den min gunstigen toestand, waarin de gemeente verkeert. Daarom betreurde men ook de verwisseling van het Wethouderschap voor de Financiën.

In eene andere afdeeling werd ingenomenheid betuigd met de zorgvuldige wijze, waarop deze begrooting is samengesteld. De uitgaven zijn zeer beperkt en de posten goed overwogen en toegelicht.

Evenwel is men niet blind voor de groote moeielijkheden, waarin de gemeente zich bevindt, omdat het Rijk nog steeds zijne verplichtingen tegenover de gemeente niet of althans zeer slecht nakomt. Alleen volgens de wet van 1878 zou het subsidie voor onderwijs ongeveer *f* 200.000 meer moeten bedragen.

Het wordt in verschillende afdeelingen betreurd, dat is voorgesteld, het te kort te dekken door de inkomstenbelasting met 1/4 pCt. te verhoogen; vele leden hadden liever gezien, dat de opcenten op de personeele belasting verhoogd werden.

Ook werd gevraagd, of belastingverhooging het eenig middel moet geacht worden om de begrooting sluitend te maken. Scherper toezicht op belastingheffing en op belastingontduiking (niet het minst voor de lagere klassen der inkomstenbelasting) zou zeer veel uitwerken.

Ook meende men, dat het Rijk een grooter aandeel in de kosten van armenzorg, onderwijs en politie moest bijdragen.

Een lid, door ongesteldheid verhinderd de vergadering bij te wonen, verzocht melding te maken van zijne opmerking, dat moest worden uitgezien naar andere soort van belastingen, die zouden kunnen ingevoerd worden. Zoo bijv. elk rijwiel met *f* 5 belast werd, zou dat z. i eene vrij aanzienlijke bijdrage voor de gemeente geven.

Een ander lid vreeg, of het niet te doen ware, dat door het heffen van opcenten op de bedrijfsbelasting de forensen getroffen werden.

Om ook de forensen te laten betalen in de kostbare handelsinrichtingen, waarvan zij genot hebben, meende men, dat het wenschelijk ware, voor de forensen en hunne bedienden de beursbelasting aanzienlijk te verhoogen.

Verder werd besoogd, dat door het Dagelijksch Bestuur alles moest aangewend worden om de algemeene welvaart te verhoogen. Middelen moesten worden beraamd, om Amsterdam meer aantrekkelijk te maken voor burger en vreemdeling.

Door sommigen werd opgemerkt, dat Amsterdam inderdaad weinig aantrekkelijks biedt; men verhoogt de belastingen en de schoolgelden, de baldadigheid van de straatjeugd neemt echter hand over hand toe, pleinen en straten worden ontsierd en de onveiligheid voor personen en eigendommen neemt steeds grooter afmeting aan.

Ook werd gevraagd: hoe het staat met eene arbeidsbeurs?

Om den arbeidstoestand goed te leeren konen, is zulk een instelling hoogst gewenscht.

Nog altijd zien de leden ook verlangend uit naar de voorstellen of het rapport der Commissie, ingesteld den 28sten Februari 1894 omtrent de mogelijkheid der verbouwing van de groote Koopmansbeurs.

Verschillende leden geven hun leedwezen te kennen over den toestand, waarin de politie verkeert.

Reeds was door particulieren een »veiligheidsbond" opgericht en voorzien vele wijken in eigen bewaking, hetgeen wel als bewijs mag strekken, dat men de politie niet voor hare taak berekend of althans te zwak georganiseerd acht. Met nadruk wordt er op gewezen, dat hierin verandering moet komen.

Met verbetering of aanvulling der politie mag niet gewacht worden tot de vereeniging met Nieuwer-Amstel.

Voorts wordt gevraagd, of Burgemeester en Wethouders het voorstel-Heemskerk c.s., betreffende de bestrijding der prostitutie aan de orde zullen stellen.

Ter sprake werd gebracht het rendabel maken van terreinen, gelegen aan de overzijde van het IJ. Daar zijn zeer kostbare gronden aangekocht, zelfs tot *f* 6000 de hectare, doch men heeft die aankoopen niet gedaan om er koeien op te laten grazen.

Die beide stadsgedeelten kunnen, naar het oordeel van sommigen, zeer gevoegelijk door eene brug tot elkaar worden gebracht. In Londen, in Spanje en overal, waar groot scheepvaartverkeer is, heeft men wel groote bruggen, zelfs meerdere; waarom zou dit voor Amsterdam eene onmogelijkheid zijn? Men achtte het wenschelijk eene commissie te benoemen, ten einde dit belangrijke punt te onderzoeken.

Onderwijzers-salarissen.

B. en W. hebben een gunstig praeadvies uitgebracht op de voorstellen der heeren Den Hertog en Van Hall, die, gelijk men weet, in overweging gaven het aantal der eerste-onderwijzers en eerste-onderwijzeressen aan iedere school geleidelijk met een te vermeerderen, de verhooging wegens het bezit der hoofdacte, thans op *f* 200 bepaald, voor den vervolge op *f* 100 vast te stellen en voor het bezit der akte van onderwijs in de beginselen der Fransche taal aan onderwijzers en onderwijzeressen der scholen derde en vierde klasse alleen dan eene verhooging van *f* 100 toe te kennen, indien zij inderdaad met het geven van onderricht in die taal zijn belast. B. en W. bestrijden de argumenten door de commissie van toezicht op het l. o., de arrondissements-schoolopzieners en schoolhoofden aangevoerd tegen de beperking en vermindering der bedoelde toelagen, en stellen thans het nog niet behandelde deel hunner voordracht van November '94 tot regeling der jaarwedden van onderwijzers en onderwijzeressen, met overneming der voorstellen-den Hertog-Van Hall, aan de orde.

Bij den heer W. J. van Nas te Rhenen is uitgekomen eene plaat, voorstellende eene geïllustreerde afbeelding van het Gebed des Heeren. Deze uitgave geschiedt ten voordeele van arme behoeftige krankzinnigen en idioten, voor de inrichtingen *Veldwijk* en *'s-Heerenloo*, te Ermelo op de Veluwe; een zeer sympathiek doel dus. Maar geheel afgezien daarvan mag gelukkig het oordeel over de plaat als kunstvoortbrengsel zéér gunstig luiden. De breede rand is fijn bewerkt en prachtig gedrukt; de harmonische lijnen en zachte tinten doen het oog weldadig aan. Alleen wil de teekening daaronder, hoewel allerminst slecht, ons niet erg bevallen. Maar 't geheel blijft een inderdaad keurig stuk werk, uitgevoerd naar de teekening van een gewezen verpleegde te Veldwijk.

ATJEH.

Aan het verslag omtrent de voornaamste gebeurtenissen in het gouvernement Atjeh en Onderhoorigheden, loopende van 2 tot en met 17 Aug. j.l. wordt door de *Java Ct.* het volgende ontleend.

Groot-Atjeh. Gedurende den veslagtijd werden onze tijdelijke posten Senelop, Kroeng Gloempang, Anakgaloeng en Tjot-Rong een enkele maal licht beschoten zoomede een patrouille.

Een Europeesch fuselier bekwam buiten onze versterking Senelop een schampschot.

De door de bevrienden bezette wachtposten Gle Broë, Kota Toekoe Rajoet en Bak Bie, werden in de eerste dagen van de verslagmaand, min of meer hevig beschoten en door onze bondgenooten in den nacht van 4 op 5 Augustus verlaten, nadat zij 3 licht gewonden hadden bekomen. Den 5den en 6den d.a.v. werden deze versterkingen echter weder door hen veroverd, gedeeltelijk met behulp van T. Djohan en den steun onzer artillerie.

De vijand moet gevoelige verliezen hebben geleden: o. a. zouden Habib Lhong door een randjoe en T. Moesa Anak Baté en T. Rajoet door kogels gewond zijn. Aan onze zijde werd een man van T. Djohans legioen licht verwond.

Den 13en en 14en Augustus werd uitvoering gegeven aan het reeds vroeger opgevatte plan om bovengenoemde versterkingen te slechten en te vervangen door 4 blokhuizen, waarvoor tevens andere punten werden uitgekozen.

Deze werkzaamheden werden niet door de kwaadwilligen bemoeielijkt.

Onderhoorigheden Op een half uur afstands van onze vestiging te Edi werd door een Atjeher een klewangaanval gedaan op de officieren van een van een oefeningsmarsch terugkeerenden troep. De aanvaller werd afgemaakt, waarbij een inlandsch fuselier zeer licht verwond geraakte.

Nabij Melaboeh werden door eenige kwaadwilligen enkele schoten gelost, die echter geen doel troffen.

Gemengd Nieuws.

Het *Handelsblad* deelt mede, dat zich een voorloopig comité heeft gevormd, om de overbrugging van het IJ te bevorderen. Het zijn de heeren: F. A. L. de Gruyter (hoofd van het bekende groote magazijn), A. Volmer (directeur van het »American-Hôtel"), Hendrik Schut firma Schoon & Co.), G. Muller (handelaar in kristal en glaswerk op het Rokin), J. P. R. Galesloot (bloemist) en N. Legrand (firma Vos & Legrand).

De bakkersgezel Brants heeft het hier ter stede, sinds zijn optreden in de jongste bakkerswerkstaking hard te verantwoorden gehad.

Vooral de socialistische bakkersgezellen hebben op allerlei manieren getracht, hem het leven hier ondragelijk te maken, en wel met dit gevolg, dat de heer Brants nu ook werkelijk besloten heeft, zich maar elders te vestigen. Zijn vijanden maakten hem het werken, op welke bakkerij ook, onmogelijk.

Voor het afscheid van Brants hield gisteravond de Christelijke Bakkersgezellen-vereeniging een buitengewone vergadering. Met leedwezen zagen de leden van dien bond hun president vertrekken, vooral, omdat het onder zulke omstandigheden geschiedde.

De brand te Boskoop. De gisteren kortelijk vermelde brand te Boskoop heeft met zooveel kracht gewoed, dat een zestal woningen benevens de Herv. kerk met toren in de asch gelegd zijn.

De brand is uitgebroken in een timmermanswerkplaats, waar een petroleummoter in gebruik was.

Had men aanvankelijk de hoop den brand met de drie spuiten der gemeente te kunnen bedwingen, spoedig bleek dit anders te zullen zijn. De brand sloeg over van de werkplaats naar de omgelegen met riet gedekte huizen en nu was er aan blusschen geen denken meer.

Tegenover een der brandende perceelen aan de noordzijde van de straat staat ook een huis met riet gedekt en indien dit aangetast ware, dan zou de uitbreiding van den brand niet te berekenen geweest zijn. In de onmiddellijke nabijheid van dit huis toch staat het raadhuis, het post- en telegraafkantoor en daarachter de pastorie der Herv. gemeente. Het gelukte de brandweer evenwel het rieten dak van het slechts op 8 à 10 meter van den brand verwijderde perceel nat te houden.

Te zes uren vatten de wijzerborden van den dorpstoren vlam en weldra stond de toren boven den omloop in lichte laaie. Geen der drie gemeentespuiten (de gevraagde hulp was er nog niet) kon een waterstraal tot aan de wijzerborden brengen en men moest het lijdelijk aanzien dat de brand steeds toenam en de torenspits weldra zou invallen. Dit gebeurde te half zeven en nu was ook spoedig het lot van het schoone kerkgebouw beslist. Men zag de vlammen met kracht onder de leien voortwoekeren en spoedig was de geheele kerk een vuurzee.

Inmiddels woedde de brand aan de zuidzijde der dorpsstraat steeds voort, had ook het tweede met rieten dak gedekte huis aangetast, sloeg over naar het aan den westkant van het eerst in brand geraakte gelegen perceel en ook naar het volgende.

Nu kwam de brandweer van Waddingsveen met twee en die van Alfen ook met twee spuiten aan, later ook een van Hazerswoude; reeds was een spuit van Alfen, aan de grens der gemeente standplaats hebbende, aangekomen; en nu gelukte het de belendende huizen te beveiligen.

Nu ook het dak der kerk ingestort was — gelukkig was er windstilte — kon men zich tot blusschen bepalen en men was te 11 uren daarmede zoover gereed dat alle gevaar geweken was. De muren der kerk bleven staan. Persoonlijke ongelukken zijn er niet te betreuren; alle gebouwen zijn tegen brandschade verzekerd.

We verzuimden nog, aan ons stukje over de »Nederlandsche Vereeniging van Christelijke kantoor- en handelsbedienden" toe te voegen, dat het adres van den secretaris, den heer H. B. Weijland Jr., is: 1e Van Swindenstraat 39. Die de vereeniging wenschen te steunen, weten dus waar ze wezen moeten.

De *Concordia III*, die Maandag in den mond van het Pannerdensche Kanaal vastvoer, zit nog. De *Concordia II*, de z. g. Bossche boot, is gisteren op haar reis van den Bosch naar Arnhem eveneens in hetzelfde water vastgevaren. Beide booten zitten nu bij elkaar aan den grond.

Lederprijzen. In verband met de verhoogde lederprijzen is ook te Zwolle een vergadering van schoenmakers gehouden. Ongeveer 40 personen waren tegenwoordig. In aanmerking nemende dat de prijzen van het leder ongeveer 40 pCt. gestegen zijn, werd met algemeene stemmen besloten de prijzen zoowel voor nieuw als voor reparatiewerk voorloopig met 10 pCt. te verhoogen.

Wij hebben indertijd melding gemaakt van een voor de Arnhemsche rechtbank behandelde zaak betreffende de ergerlijke mishandeling van den schoenmaker Dammers, in het zoogenaamde Arnhemsche Broek, door twee opgeschoten jongens. De rechtbank had deze beide personen onderscheidenlijk tot 9 en 3 maanden gevangenisstraf veroordeeld.

Gisteren kwam deze zaak in hooger beroep en nu eischte de procureur-generaal de veroordeeling van beide beklaagden onderscheidenlijk tot twee jaar en één jaar gevangenisstraf.

Staats-Courant.

Benoemd tot notaris binnen het arrondissement Rotterdam, ter standplaats de gemeente Rotterdam, P. Schrameier Verbrugge, candidaat-notaris aldaar.

— H. Witte, hortulanus aan de Rijks-universiteit te Leiden, is benoemd tot ridder in de orde van Oranje-Nassau,

— Benoemd zijn tot inspecteur der registr. en dom.: van de 1e kl. in de 6e divisie W. Wondergem, thans van de 2e kl. in divisie; van de 2e kl. in de 12e divisie, M. S. van Dunné, thans van de 2e kl. in de 39e divisie; van de 2e kl. in de 35ste divisie, F. O. Gorter, thans van de 3e kl. in die divisie; van de 3e kl. in de 9e divisie, J. Kisselius, thans ontv. der reg. en dom. te Zuidbroek.

Kerknieuws, enz.

Geref. Kerken. *Beroepen:* Te Zuid-Beierland, C. Goote, cand. te Kampen.

Kerkeraden wordt beleefdelijk verzocht, onze Redactie bericht te willen zenden van alles, wat op het beroep van Dienaren des Woords betrekking heeft.

Schoolnieuws.

Een halve eeuwfeest. Heden herdenkt de heer J. Hesta, hoofd der Christelijke School aan de Lindengracht alhier zijn optreden als onderwijzer voor nu 50 jaren. Een halve eeuwfeest dus, dat, naar wij vernemen, in den kring van den jubilaris met algemeene en warme belangstelling gevierd wordt.

Reeds droeg het samenzijn der leerlingen hedenmorgen een eenigszins feestelijk karakter; doch hun volle vreugde krijgen zij morgen; dan wacht hun een feestelijk onthaal.

Te twee ure hedenmiddag bracht het personeel der twee andere Christelijke scholen van dezelfde vereeniging (die der heeren Emous en Wiegand) een bezoek aan den heer Hesta. De heer Wiegand hield daarbij een hartelijke toespraak.

Van de Chr. Normaallessen, waaraan de heer Hesta medewerkt, kwam te 3 ure een deputatie. En hedenavond te 8 ure zullen een 300-tal oud-leerlingen samenkomen, om van hun blijvende waardeering voor hun oud-leermeester getuigenis te geven. Uit hun midden vormde zich een comité onder voorsitterschap van den heer G. Salentijn.

Uit de residentie ontving de *Tijd* een klacht, naar aanleiding der te 's-Gravenhage afgenomen examens in de Fradsche taal, die het blad zóó gegrond acht, dat het er de eereplaats aan verleent.

De schrijver heeft, zegt hij, de examens trouw gevolgd. En hulde brengende aan de uitstekende mannen die de commissie onder hare leden telde, betreurt hij het, niet van allen dezelfde getuigenis te kunnen afleggen. Ten bewijze deelt hij o. a. de volgende vragen mede, ten einde dienst te doen als curiosa en tevens om te voorkomen dat de afgewezene verkeerd beoordeeld worde:

— *Nommez-moi dix amphibies.*

— *Nommez-moi une dizaine de mollusques.*

De candidaat gaf ten antwoord, dat het hem onmogelijk zou wezen, die zelfs in 't Nederlandsch te noemen.

— *Cela ne me regarde pas*, klonk het niet zeer beleefd uit den mond van den examinator.

De schrijver meent dat het ongepast is van een examinator, vragen te stellen, waarop hij zelf, zonder voorbereiding, zonder hulp van een of ander werk of woordenboek, waarschijnlijk het antwoord schuldig zou blijven.

Thermometerstanden:

T'e Amsterdam, hedennacht 12 uur 47°; 8 uur 46°; hedenmorgen 9 uur 55°; hedenmiddag 1 uur 58°.

Standen van hedenochtend 8 uur:

Deltzijl 49°; Groningen 48°; Helder 53°; Amsterdam 55°; Utrecht 50°; Vlissingen 49°; Maastricht 48°.

Telegrammen.

Parijs, 2 Oct. De grootvorst Constantijn, vergezeld van minister Hanotaux en den Franschen gezant bij het Russische hof, graaf de Montebello, bracht heden te Fontainebleau een bezoek aan president Faure, die zijn gasten een déjeuner aanbood.

Rome, 2 Oct. Ter gelegenheid van den jaardag van het plebisciet heeft de koning het decreet geteekend, waarbij amnestie wordt verleend aan de militairen, die nalatig zijn geweest aan hun dienstplicht te voldoen.

Londen, 3 Oct. 5 tarweladingen aan de kust ten verkoop aangeboden en 1 aangekomen.

Liverpool, 3 Oct. Katoen. Verkocht 10.000 bn., invoer 8000 bn.

Berlijn, 3 Oct. (Slotkoersen). Rogge, Oct. 116.50, Mei 124.75. Raapolie, Oct. 44.10, Mei 44.30. Tarwe, Oct. 138.50, Mei 143.50. Spiritus, loco 33.80, Oct. 37.20, Mei 38.—.

Wissel Amsterdam 2/m. 167.95, kort 168.25.

Hamburg, 2 Oct. Raapolie, loco 44½.

Petroleum, loco 6.— brief, do. —.— geld.

Reuzel, Steam 30¾.

Spiritus, Oct./Nov. 17½, Dec./Jan. 17⅝.

Koffie, Santos good average per Oct. 75¼, Dec. 74½, Maart 73—. Mei 72—.

Omzet op termijn 1 Oct. 10,000 bn.

Bremen, 3 Oct. Petroleum, loco 6.— brief.

Reuzel, Wilcox loco 32½, Armour —.—.

Spek, short clear middles loco 29—, long do. —.—.

Keulen, 3 Oct. Tarwe, vreemde 15.25

Rogge, dadelijk vreemde 13.—.

Raapolie, dadelijk 48.—, Oct. 46.50.

Rijnhoogte te 11 ure 0.63.

Weersgesteldheid: Regenachtig.

Newyork, 2 Oct. (Slotkoersen). Beleening Staatseffecten 2—, do. andere effecten 2—, Wissel op Londen 60/d. 4.86¾, id. op Parijs 5.19⅜, id. op Berlijn 95¼, 4 pCt. Amerika 113¾, Atchison Topeka Santa-Fé 22⅞, do. second. Mortg. Bonds A. 34½, do. 4 pct. general Mortg. 82½, Baltimore en Ohio Aand. 64½, Canada Southern A. 55—, Can. Pac. Sp. Aand. 62—, Central Pac. dito 18½, Chic. N.-Western pref. A. 147—, Chic. Milw. St. Paul. gew. A. 77⅜, Denver & Rio Grande gew. A. 16⅝. Denver & Rio Grande pref. A. 54—, Illinois Central A. 101—, Louisv. & Nashv. gew. A. 63¾, Michigan Central A. 101¼. Miss.-Kansas & Texas A. 17⅝, Erie-Spoorw. A. 12½, N.-Y. Ont. West. gew. A. 18½. Norfolk & West. pref. A. 15 —. Manitoba Minneapolis A. 114—, Union Pacific. A. 14½, Wab. St. L. & Pac. pref. 23⅜.

Newyork, 2 Oct. Katoen. Dagel. ontvangst 29000 bn., dag. uitvoer n. Gr.-Britt. 2000 b., do. naar het vasteland 5000 bn., middl. Upland 9—, do. N.-Orleans 8¾, op lev. Oct. 8.68, op lev. Jan. 8.86, Petroleum, geraff. in kn. 7.50, pipe line cert. lev. Nov. 124—, geraff. 7.10, te Philadelphia 7.05, Terpentijn 28⅝, Reuzel, Western Steam 6.22½, Talk 4⅜, Maïs Western 38¼, per Oct. 37—, per Nov. 37—, Suiker 96 pCt. Centrifugal 3 9/16, Muscovados 3 3/16. Tarwe, voorjaar No. 1 Northern 68¼, roode winter 67¼, lev. loopende maand 66—, Nov. ——, Dec. 68—, Jan. ——. Koffie Rio 7 low ord. Oct. 15.30 a 15.35, Dec. 15.— a 15.05, No. 7 16¼. Meel voorj. 2.70. Tin, Straits 14.45. Zilver 67—. Vracht naar Liverpool per bushel 2⅜ d., naar Londen 2¾ d., voor Katoen ⅛. Koper 12.25— a —.—.

Handels- en Marktberichten.

Amsterdam, 3 Oct. Tarwe per 2400 KG. op levering November *f* 147, —, —. Maart 153, 152, —, —, —.

Rogge per 2100 KG. op levering Oct. *f* 96, 95, —, —, Maart *f* 104, 103, 102, 103.

Lijnolie. Nov./Dec. *f* 21⅞.

Koffie. Goed ord. Java 55¼ c., good average Santos 47 c.

Afgedaan 423 bn. Alas Fledek, 30 bn. Soember Seh, 148 bn. Telogo Sarie, 75 bn. Java en 38 bn. Rowo, alles Java ex Lawee, alsmede 129 bn. Java Tanah Wangie ex Stentor.

Petroleum onveranderd.

Tin vast, prijzen onveranderd.

Suiker opent kalm met aanbod van October *f* 12¾, sluit vast Oct. *f* 12⅞ gedaan en geboden Oct./Dec. *f* 13 en April/Mei *f* 13¾ gedaan.

Katoen vast gestemd.

Tabak. Afgedaan zijn heden uit de hand 32 pn. Sumatra (onbemonsterd) Y/Langat ex Preussen en van de op morgen bij inschrijving aangekondigde partijen 387 pn. Java, merk Bolo/A/C, alles tot geheimen prijs. Bij inschrijving werden heden verkocht 27 pn. Java SY/Bezoeki tot cs. 43 c.

Op 17 dezer komen bij inschrijving ter markt 15,245 pn. Sumatra, 1032 pn. Borneo en 195 pn. New-Guinea.

Kinabast. Van de heden geveilde 4812 bn., 261 kn., samen 451159 KG. Java, inh. 22217 KG. zwavels. Chinine, werden 4056 bn. en 185 kn. samen 378173 KG., inh. 18950 KG. Chinine, verkocht. Unit der fabrieksbast 2⅞ c., tegen 2 6/10 c. in vorige veiling.

Amsterdam, 3 Oct. Aardappelen. De prijzen zijn:

Friesche Franeker Jammen *f* 1.60 a 1.70.
Friesche Zaaiers *f* 1.10 a .—.
Zeeuwsche Spuische Jammen *f* 1.90 a 2.—.
Zeeuwsche Blauwe *f* 1.65 a 1.70.
Flakkeesche Jammen *f* 1.70 a 1.75.
Geldersche Blauwen *f* 1.60 a 1.65.
Geldersche Champions *f* 1.20 a 1.25.
Pruissische Hamburgers *f* 2.20 a 2.25.
Noordwijker Grave *f* 1.80 a 2.—.
Hillegommer zand *f* 1.50 a 2.50.

Aanvoer 8 ladingen. Handel matig.

Schiedam, 2 Oct. Moutwijn *f* 2.25, Jenever *f* 13.25, Amsterdamsche proef *f* 14.75 per HL. zonder fust of belasting. Spoeling commissie *f* 1.— per ketel.

Noteering van den Brandersbond.

Moutwijn *f* 8¾ a *f* — per HL. zonder fust of belasting.

Delft, 3 Oct. Tarwe, witte *f* 5.— a 6.40, puike kwal. *f* .— p. hekt., roode *f* 5.50 a 5.75 p. — kilo, rogge *f* 3.75 a 4.20, zomergerst *f* 2.90 a 3.40, chev. *f* 3.90 a 4.80 p. hect. haver *f* 2.— a 3.— p. — kil., bl. erwten *f* 4.90 a 6.50, br. boonen *f* 9.25 a 10.—, duivenboonen *f* 5.65 a 5.85, paardenboonen *f* 4.90 a 5.20, winterkoolzaad *f* 5.80 a 7.—, zomer do. *f* .— a —.—, kanariezaad *f* 7.— a 8.50, hennepzaad *f* 7.25 a 8.—, wikken *f* .— a .—.

Dokkum, 2 Oct. Tarwe, p. 70 kilo, *f* .— a *f* .—; garst p. 60 kilo, *f* 3.25 a 3.35; dito (mindere) *f* 3.— a 3.15; haver, p. 50 kilo, *f* 2.50 a 2.65; lijnzaad (puik) *f* 5.— a 6.50, dito (minder) *f* .— a .—, koolzaad *f* .— a .—, schokkers *f* .— a .—, kookerwten *f* .— a .—, voererwten *f* .— a .—.

Schoonhoven, 2 Oct. Hennep. Aangevoerd werden — partijen. Prijs van gelling *f* 18.50 a 19.—, bind *f* 14.50 a —.—, schil *f* 19.50 a 20.—, alles per 50 kilo. Hennepzaad *f* 6.25 a —.— per hect.

Weerden, 2 Oct. Kaas. Aangevoerd 194 partijen. Goudsche 1e soort *f* 21.— a 26.—. 2e soort *f* 16.— a 20.—, zwaardere *f* —.— a —.—, Derby *f* —.— a —.—, Edammer *f* —.— a —.—.

Enkhuizen, 2 Oct. De prijzen der zaden waren als volgt: karwijzaad *f* 13.50 a —.——, mosterdzaad *f* 8.— a 13.75, maanzaad *f* 7.— a 7.50, groene erwten *f* 9.— a 11.—, vale erwten *f* 10.50 a 14.50, wijker vale erwten *f* 7.50 a 9.25, grauwe erwten *f* 11.— a 15.75, bruineboonen *f* 9 25 a 10.—, paardenboonen *f* 5.— a 5.50, gerst *f* 3.— a 3.75, haver *f* 2.25 a 2.75.

Kaas, 14 stapels, *f* 27.— de 50 KG.

Sneek, 1 Oct. Vee. Aanvoer 300 koeien *f* 50 a 260, 326 kalveren *f* 15. - a 62.—, 7 stieren *f* 40 a 180, 260 schapen *f* 9.— a 34.—, 226 lammeren *f* 6.— a 21.—, 17 varkens *f* 35 a 100, 205 biggen *f* 4.— a 32.— 6 paarden *f* 20 a 100. 22 nüchtere kalveren *f* 3 a 10.—.

Sneek, 1 Oct. Boter, 1e keur *f* 46.50 a —.—. Aanvoer 554 ¼, 43 ⅛ en — 1/16 vn.

Bij de Vereeniging: 1e keur *f* 46— a 47.—, 2e keur *f* 45.— a 46.—, 3e keur *f* 45.— a —.—, 4e keur *f* 44.— a —.—.

Kaas. Nagel- *f* 22.50 a 28.—; aanv. 18.475 kilo.

Londen, 30 Sept. Geslacht vee. De aanvoer ter Central Meat Market bestond heden uit 40 ton Schotsche runderen, 350 zijden uit Liverpool, een kleine partij uit Deptford, 1200 achter- en 500 voorbouten in bevroren staat, alsmede 120 kn. Holl. vleesch.

Door het iets koelere weder en den kleinen aanvoer was de handel veel levendiger en werd alles opgeruimd.

Men noteert voor inferieure à prima qual. Eng. runderen 2/ à 3/10, Eng. kalveren 4/0 a 4/6, Holl. dito 3/8 à 4/4, Eng. varkens 3/0 a 3/4, Holl. 2/8 à 3/0, inf. à prima Eng. schapen 3/0 à 5/0. Holl. 4/0 à 4/8.

Koers van het Geld bij de Nederlandsche Bank

Disc. v. Wiss. m. 3 handt. wit aanvrb.	2½	pC.
» » » » 2 » en prom.bl.	» 3—	»
Beleening van binnenl. effecten	2½	»
» » buitenl. »	3—	»
» » goederen	3—	»
Korte beleeningen	3½	»
Voorschotten in Rekening-Courant . .	4—	»

WISSELKOERS.

AMSTERDAM, 3 Oct. 1895.

		Geld.		Papier.		
Parijs	Kort.	*f* —.—		*f* 48.02½	Fr.	100
» . . .	2/m.	» 47.65		» —.—	»	»
Belgische . .	Kort.	» 47.95		» —.—	»	»
» . .	3/m.	» 47.50		» —.—	»	»
Zwitersch .	Kort.	» 47.80		» —.—	»	»
» . .	3/m.	» 47.40		» —.—	»	»
Spanje . . .	3/m.	» 195.—		» —.—	Ps.	»
Portugal . .	3/m.	» —.—		» —.—	1000	Rs.
Italië. . . .	3/m.	» 44.50		» —.—	Ls.	100
Petersburg .	3/m.	» 127.—		» —.—	Z.R.	100
Weenen . .	3/m.	» 99.—		» —.—	Fl.	100
Oost. Bankpl.	3/m.	» 98.50		» —.—	»	100
Pruissische .	Kort.	» 59.27½		» —.—	RM.	100
» .	3/m.	» 58.75		» —.—	»	»
Londen . . .	Kort.	» 12.12		» —.—	£	»
» . . .	2/m.	» 12.05		» —.—	»	»
» . . .	1/m.	» —.—		» —.—	»	»

Disconto 2½ pCt.

Beurs-Overzicht.

Wederom kunnen wij van een tamelijk vaste stemming voor buitenlandsche staatsfondsen melding maken.

Amerik. sporen meerendeels willig. Aand. Transvalia merkbaar lager, Nat. staatsfondsen ⅛ a ¼ aangenamer. Buitenl. stegen ⅛ a ½.

Hooger Aand. Cultuur 1, Paketvaart 1, Panopticum ½, Galicië 5, South Standard 1, Aand. Deli Cult. 2½, Barge 1, Singkep 1, Duinwater ½.

Lager Pref. Kol. Bk ¼, Kalibagor 2, franco Deli 2, Lloyd ¼, Transvalia 8, N. Afrik. Handelsvereen. 1½.

Van binnenl. sporen stegen Aand. Holl. Sp. ½.

Buitenl. vast doch stil, Amerik. sporen ¼ a 1 aangenamer, Tramways Probolingo 2½ hooger.

Wissel Parijs 48025, Belgen 4795, Pruisen 59275, 5875, Coupons 21075, 21075, Goudr. 191, 1ste pref. Erie 51⅜, ⅛, Alg. Hyp. 73¾. Priorlien 97⅝, Kediri 112, Rel. Z.-West 23¼, 4 pCt. Portugal 34, Gulf 105¼, ⅜, Gouden Kopje 15¼, ½. Ind. Electr. oblig. 99¾, Bridge oblig. 93⅝.

Prol. 2 pCt.

Scheepstijdingen.

BINNENLANDSCHE HAVENS.

Ymuiden, gearr. 2 Oct. *Berenice,* (s) Bordeaux. 3 Oct. *Kilmorack,* (s) Taganrog; *Ystroom,* (s) Londen.

Vertrokken 2 Oct. *Amstelstroom,* (s) Londen. 3 Oct. *Vesta,* (s) Hamburg; *Neptun,* (s) Bremen.

Nieuwe Waterweg, gearriveerd 2 Oct., *Dotterel,* (s) Liverpool; *Ethelwalda,* (s) Odessa; *Tjalve,* (s) Lissabon. 3 Oct., *Theodosia,* (s) Ibraïl.

Vertrokken 2 Oct., *Glasgow,* (s) Grangemouth; *Fried Krupp,* (s) Bilbao. 3 Oct., *Amstel,* (s) Hamburg; *Orconera,* (s) Bilbao.

BUITENLANDSCHE HAVENS.

Cadix, vertrokken 28 Sept., *Karthago,* (s) Patras naar Rotterdam.

Elseneur, gepasseerd 1 Oct. *Mathilde,* (s) Söderhamn naar Amsterdam.

Lissabon, vertrokken 1 Oct. *Patagonia,* (s) Santos naar Rotterdam.

Colon, gearriveerd 30 Sept., *Don,* (s) Plymouth.

Gothenburg, gearriveerd 30 Sept., *Christiania,* (s) Amsterdam.

Haustholm, gepasseerd 2 Oct., *Mathilde,* (s) Söderhamn naar Amsterdam.

STOOMVAARTBERICHTEN.

Prinses Wilhelmina, van Amsterdam naar Batavia vertrok 3 Oct. van Genua.

Soembing, van Rotterdam naar Java vertrok 2 Oct. van Suez.

Drenthe, van Rotterdam naar Malta is 1 Oct. Malta gepasseerd.

Bromo, van Java naar Rotterdam is 2 Oct. Ouessant gepasseerd.

Sirius, vertrok 2 Oct. van Stettin naar Amsterdam.

Saturnus, arriveerde 2 Oct. van Danzig te Kramfors.

General, arriveerde 1 Oct. van Hamburg en Amsterdam te Durban.

Mashona, van Amsterdam en Londen naar Kaapstad passeerde 1 Oct. Prawlepoint.

WATERHOOGTE.

KEULEN, 3 Oct. 0.63 M. boven 0. Val 0.02 M.
MANNHEIM, 2 Oct. 2.02 M. Val 0.00 M.
COBLENZ, 2 Oct. 1.04 M. Val 0.02 M.
ARNHEM, 2 Oct. 7.17 + 0.50 M. Val 0.03 M.
MAASTRICHT, 2 Oct. Hoogte der Maas 0.73 M. boven 0 aan de peilschaal der brug. Was 0.02 M.
VREESWIJK, 3 Oct. 1.29 + A. P. 4.57 M. onder N. A. P. Was 38 cM.

Laatste Berichten.

Gisteravond vroeg de werkstaking van de sigarenmakers op de fabriek van de firma Ypes een groot deel van den beschikbaren tijd van de afd. Utrecht van *Patrimonium.*

Alras bleken de meeningen zeer verdeeld, en werd menige vraag gedaan die zoo op staanden voet niet zoo makkelijk te beantwoorden viel.

Als: heeft de firma werkelijk sigaren laten maken voor Amsterdam en zoo ja, geeft zulks dan recht tot staken? Heeft een gezel 't recht inzage te vorderen van de boeken zijns patroons?

Na heel wat delibereerens vereenigde men zich ten slotte met deze motie van 't lid Muller:

De afd. Utrecht van *Patrimonium* protesteert tegen het optreden van den Bond van Sigaren- en Tabaksbewerkers van Amsterdam, daar zijn eisch treedt in 't recht en de plaats van den patroon.

Prijzen van Coupons.

Oostenrijk Papier. . . .	*f*	21.05—
dito Zilver.	»	21.07½
Diversen in £	»	11.52½
dito dito met affidavit.	»	11.92½
Portugeesche.	»	—.—
Fransche	*f*	47.60—
Belgische	»	47.60—
Div. Reichsmark. . . .	»	58.90—
Hamburg-Rusland. . . .	»	1.21½
Gouden Roebels	»	1.50½
Russische Zilv. Roebels.	»	1.27½

PRIJSCOURANT opgemaakt door de VEREENIGING VOOR DEN EFFECTENHANDEL.

De met * gemerkte Fondsen zijn noodlijdend en worden zonder rente berekend.

Prijzen van Coupons.

Russische Pap. Roebels.	*f*	—.—
Poolsche Pap. Z.Rb. . .	»	—.—
Spaansche Piast. Buitenl.	»	—.—
dito dito dito Juli. .	»	47.60—
dito dito Binnenland. .	»	—.—
Spaans. Piast. Binnenl. Juli.	*f*	1.34—
Amerik. Gouden Dollar .	»	2.46½
Mexic. Dollar.	»	—.—

ENSCHEDE, 1 Oct. Agio op Pruisisch geld. . . . » 0.95—
Idem op papier. . . . » 0.95—

AMSTERDAM,

3 Oct. 1895.

	vorige Koers.	L. Koers.	H. Koers.
Staatsleeningen.			
EUROPA.			
pCt.			
Nederland.			
Cert. Ned. Werk. Sch. 2½	94 11/16	94¾	94⅞
dito dito. . . 3	101	101½	—
dito dito. . . 3½	101	101¼	101½
Oblig. dito 1896—92 . 3½	101¼	101⅜/16	101⅝
Duitschland.			
Rijksleening 1890 . . 3	98⅜	—	—
dito 1891—1893. 3	98⅜	—	—
Hongarije. Goudl. 5	101	101⅛	—
dito dito 1881—1893. . 4	101¾	102 1/16	—
dito Spwl. 1889 goud. 4½	105¼	—	—
dito dito in zilver. . . 4½	85½	—	—
dito bel.vr. Str. 1892 a Kr. 500—1000 . . . 4	100¾	—	—
Italië. Inschr. 1862-81. 5	85¼	85	—
Obl. Pausel. Leening. 5	91½	—	—
Noorweg. Ob. 1886. 3½	—	—	—
Oblig. 1892. 4	102	—	—
Oostenr. O. Mei-Nov. 5	85 15/16	84 5/16	—
dito Febr.—Aug. . . . 5	84	—	—
Zilver Jan.—Juli. . . . 5	84⅝	84 11/16	84 13/16
dito April—Oct. . . . 5	84 15/16	85	85⅜
Goud 1876—1893 4	102⅜	101¾	—
Polen. Oblig. 1844. 4	94⅛	94½	—
Port. O. B. 1853—84 m. coup. 1 Juli 1892. 3	—	—	—
dito met ticket. 3	27	26 15/16	27 3/16
dito 1888—89 fr. 500 m. coup. 1 April 1892. . 4½	—	—	—
dito met ticket. 4½	39 11/16	39¾	39⅞
dito fr. 2500—5000 met coup. 1 April 1892. . 4½	38¾	—	—
dito met ticket. 4½	40¼	40 3/16	40⅜
dito Tabaksm. Leen. 4½	91 15/16	92	—
Rusl. Ct. Hamb. '20. 5	78	—	—
Cert. Ins. 5e ser. 1854. 5	69½	—	—
Oblig. (Transcaucas). . 5	99	—	—
» Binn. Leen. 1894. . 4	63⅞	63 15/16	64⅛
» 1880 Gec. G. R. 125. 4	97	—	—
» do. do. G. R. 625. 4	93¾	—	—
» '89 b. Roth. GR. 125. 4	96⅞	96¾	—
» dito G. R. 625. 4	96⅞	96¾	—
» do. '91 3e ser. R. 125. 4	—	—	—
» dito dito G. R. 625. 4	96⅞	—	—
» do. '89—90 b. Hope & Co. G. R. 125. . 4	96 11/16	96 9/16	96⅝
» do. do. G. R. 625. . 4	96⅝	96 11/16	—
» do. '90 8e uitg. bij Rothsch. G. R. 125. 4	—	—	—
» do. do. G. R. 625. 4	—	—	—
» do. 4e uitg. R. 125. 4	—	—	—
» do. do. G. R. 625. 4	—	—	—
» dito 1893 5de Em. G. R. 125 4	97⅞	97¼	—
» do. do. G. R. 625. 4	98	—	—
» do. '94 6e Em. 125. 4	97½	—	—
» do. '94 6e Em. 625. 4	96¼	—	—
» do. '94 Donetz Sp. 4	94 11/16	—	—
» do. '67-69 p. St 20. 4	103⅞	101	101⅛
» do. do. » 100. 4	101⅜	101 7/16	101½
» K. Char. Azow . . 4	94¾	—	—
» '94 Or. Vit. GR. 125. 4	96 11/16	96⅝	—
» '94 Or. Vit. GR. 625 4	99	—	—
» Tambow-Saratow. 4	96¾	—	—
» Spw. leening 1889. 3	82½	82	82⅛
Obl. do. 2de uitg. 1894. 3	89¼	—	—
Inschr. Bank-Assign . 6	53½	—	—
Cert. van dito 6	53½	—	—
Obl. in goud 1884. . . 5	105	104⅞	—
Spanje. O. B. P. Sch. 4	64½	—	—
Turkije. Gepr. Gec. 4	93 11/16	93 5/16	—
Gec. Goudl. 1890. . . 4	90	89	—
Douane Obl. 1886. . . 5	96¾	—	—
dito Leening 1888. . . 5	98 7/16	—	—
dito Geconv. Serie D.	25⅞	25⅜	—
dito Geconv. Serie C.	27¾	27	—
Zweden. Leen. 1880. 4	—	—	—
dito afgest. v. Conv. 3½	—	—	—
dito Staatsleen. 1890. 3½	100⅞	—]	—
AFRIKA.			
Egypte. Leen. 1876. 4	103½	103½	—
dito Pref. Leen 3½	101½	—	—
Z.-Afr. Rep. 1875. 5	—	—	—
dito Oblig. 1892. . . . 5	114½	—	—
AZIE.			
China. Goudl. 1895. 6	106	105⅜	—
Zilverleening 1894. . . 7	118¾	—	—
NOORD-AMERIKA.			
Mexico.			
B. Sch. Doll. 100-1000 O. 5	44	43⅞	44½
dito Doll. 5000 O. 5	42⅛	—	—
Buitenl. Gec. 1888 O. 6	96⅝	—	—
dito Leening 1890 O. 6	96¼	—	—
Subsidie Obligatiën . . 6	42	—	—
Midd. en Z.-Amerika.			
Brazilië. Lond. '83. 4½	79¼	79½	—
Obl. Leening 1888 . . . 4½	80½	—	—
Obl. Leening 1889 . . . 4	75¼	75⅛	—
Columbia. Oblig. 4¾	16 5/16	—	—
Dom. Rep. O. gec. 4	38⅛	39	—
Ecuador. Oblig. 4½	27	—	—
Uruguay R. Obl. 3½	51¼	—]	—
Venezuela.			
Obl. 1881 p. St. 100 . . 4	45	45⅛	45 3/16
do. do. p. St. 150—500. 4	44¾	44⅞	—
Prov. en Sted. Leening.			
Amsterdam 1861 . . . 3½	100¼	—	—
dito 1886—1890. . . . . 3½	100 3/16	100⅛	—
dito conv. leen. 1895. 3	97⅝	97¾	97 13/16
Dordrecht Obl. 1895. 3	97⅞	—	—
's Gravenhage 1886 . . 3½	100⅞	—	—
dito 1889. . . . . 3½	100½	—	—
dito dito dito. 3	97¾	—	—
Gron. Prov. Leening. 3½	—	—	—
Rotterdam 1894. . . . 3	97	—	—
dito *f* 33.000,000 3	97 15/16	98	—
Utrecht St. 1886—1892. 3½	—	—	—
Ind. en Fin. Ondern.			
A. Ned. en Koloniën.			
I. Bank- en Cred.-Inst.			
Amst. Bank Aand. .	179¾	179	—
Crediet-vereenig. dito.	1 7	117	—
Gem. Crediet Oblig. . 4	102½	—	—
dito dito dito. 3	97½	—	—
dito dito dito. 2½	90½	—	—
Kas-Vereeniging Aand.	154	—	—
Nederl. Bank Aand. .	203½	—	—
Ned. Grootb. Bk. Ct. v. Ned. Staatsschuld. . 2½	89½	89½	—
dito dito 3½	100¾	—	—
dito Mij. v. Zekerh. v. ambt. en beambt. O. 4	103	—	—
Rotterd. Bank Aand. .	153	—	—
II. Hypoth.-Banken.			
Alg. Hyp. Bank Pbr. 4	102¼	—	—
dito dito met uitk. 3½	101½	—	—
Amst. Hyp. Bank Pd. 4½	—	—	—
dito dito dito. 4	102¼	—	—
dito dito dito. 3½	100	—	—
Arnh. Hyp. Bank. Pd. 4½	—	—	—
dito dito dito. 4	101¼	—]	—
dito dito dito. 3½	99	—	—
Pataafsche Hyp. Pbr. 4	102	—	—
Fr.-Gron. Hyp. Pdbr. 4	101½	102	—
's Grav. Hyp. Bk. Pbr. 4½	—	—	—
dito dito dito. 4	101¾	—	—
dito dito dito. 3½	100¼	100¼	—
Haarl. Hyp. Bank Pbr. 4	102¼	—	—
Holl. Hyp. Bank Pdbr. 4	102	—	—
dito dito dito. 4	101½	101	—
do. do. met premie. . 3½	102½	—	—
do. do. zonder premie. 3½	100¼	—	—
Hyp. Bank v. Nederl. 4	101¾	—	—
dito dito dito. 3½	—	—	—
Maastr. Hyp. Bank. . 4½	—	—	—
dito dito dito. 4	101½	—	—
Nat. Hyp. Bank Pbr. 5	—	—	—
dito dito dito. 4½	102	—	—
dito dito dito. 4	102	—	—
dito dito dito 3½	101	—	—
Ned.-Amer. L.-M. Ad.	—	—	—
dito dito Pandbr. 5	102	102¾	—
Ned. H.-Bk. Veend. Pb. 4	101¾	—	—
Ned. Z.-A. Hyp.-bank. 5	101	100⅞	—
N. W. & P. H.-Bk. Pbr. 5	84	84	—
Oranje Nassau H. Pbr. 4	—	101¼	—
Pret. Hyp. Maats. Pbr. 5	104	—	—
Rott. Hyp. Bank Pbr. 4½	102	102	—
dito dito dito. 4	101¾	—	—
dito dito dito. 3½	101 5/16	101¼	—
Utrechtsche Hyp. Pbr. 4½	—	—	—
dito dito dito. 4	101¾	101½	—
dito dito dito. 3½	100¼	—	—
Westl. Hyp. Pandbr. 4	102	—	—
Zuid-Holl. Hyp.-Pdbr. 4½	—	—	—
dito dito dito. 4	101¾	—	—
dito dito dito. 3½	100	99¾	—
III. Kol. Cred. Instell. en Cult. Ondern.			
Cult.-Mt. Vorstenl. Ad.	64⅝	65	66
dito dito Pref. Aand.	—	—	—
do. Bew. v. Winstaand.	10	—	—
Handelsv. Amst. Ad.	100	—	—
dito dito Obl. 4½	102	—	—
dito dito dito. 4	101¼	—	—
Int. C. & H.-Ver. Rott. A.	82	82	—
dito dito Obl. 4½	—	—	—
Java-Bank Aand. . .	171½	—	—
dito Cert. van Aand.	172⅛	—	—
Koloniale Bank Aand.	66	66	—
dito dito Pref. Aand.	90¼	90	—
dito Obligatiën 5	106	—	—
Likw. Jam. Barge c. s. A.	66¾	68	68⅞
Ned. Hand.-Mt. Aand.	138 5/16	138⅞	139
dito dito Cert. v. Ad.	13 7/8	—	—
dito dito resc. Aand. 5	137 15/16	137 13/16	138¼
Ned.-Ind. Handb. Ad.	77½	77½	—
dito dito dito Obl. 4	101	—	—
Soer. Bk. & H. 1e Ser. A.	—	—	—
dito dito Oblig. . . . 5	96¼	96½	—
C. en H.-V. Banda A.	126	—	—
Cult. Mij. Negredjo dito	—	—	—
dito Penampean dito . .	—	—	—
dito Wat.-Poppoh. O. 5	100	—	—
Cult. Mij. Wonokitri A.	—	—	—
Java-Cult.-Mij. dito . .	85	—	—
dito 1e Hyp. Oblig. . . 5	103½	—	—
Lb. Mij. Melattie 1-1200 A.	—	—	—
L.-M. Temoeloes Aand.	—	—	—
dito dito Obligat. . . . 5	—	—	—
Suikf. Mij. Kalibagor A.	27	25	—
do. Suik. O. Sent. Lor. A.	113	114	116
dito Obligatiën. 5	—	—	—
Oost-Java Cult.-Mij. O. 5	—	—	—
West-J. K. Cult.-Mij. A.	—	—	—
IV. Tabaks-Ondern.			
Amst. Deli-Comp. Aand.	569	—	—
dito Certificaten	574	—	—
Arensburg Aandeelen .	—	—	—
dito Certificaten	670	—	—
Asah. T. 1e en 2e ser. A.	247⅛	—	—
Deli-Bat.-Maats. dito . .	449	—	—
dito Certificaten	448	—	—
Deli Cultuur Maats. A.	125	127½	—
Deli Maats. Aand. . . .	645	—	—
dito dito Certificaten . .	645	—	—
Deli Tabak-Mij. Pref. A.	110	—	—
N. Asah. T.-Mij. H. P. A.	52½	—	—
Rott. Deli-Maats. dito .	160	160	—
Senembah-Maats. dito .	318	318¾	—
V. Fabrieken.			
Delfts. D., G. en S. fabr. A.	—	—	—
Electra Aand.	114	—	—
West. Suikerraffin. A. .	134	—	—
dito dito Oblig. 4½	—	—	—
Z.-Holl. Bierb. Hyp. O. 5	103	—	—
VI. Scheepv. Maatsch.			
K. N. St.-Maatsch. Aand.	—	122½	—
dito dito Oblig. 4	—	—	—
dito Paketv.-Maatsch. A.	149	150	—
dito dito Oblig. 4	105	105	—
Kon. W.-I. Maildienst A.	122	—	—
dito Obligatiën 4	—	—	—
dito Stoomv.-Mij. . . A.	88½	87¾	88½
dito dito Obligatie . . 4	86	—	—
Rott. Lloyd Aand. . . .	120	119¾	—
dito Obligatie 4	103¾	—	—
Stv. Mij. Nederland A.	154	—	—
dito dito Oblig. 5	—	—	—
dito dito dito 4	104	—	—
dito Zeeland Aand. . .	13	—	—
dito dito pref. dito . . .	24	—	—
dito Oblig. 3	70	—	—
VII Diversen.			
Duinw.-Maatsch. Obl. 4	78⅛	78	—
Cert. van dito 4	78⅛	78	—
dito 1885—1887 dito . 4	78	78	—
Cert. van dito 4	78¼	78	—
dito Oblig. 1889 . . . . 3½	73	73½	—
Cert. van dito 3½	74¼	—	—
Mij. t. Ex. v. Petb. A. .	295	295	—
Mij. t. Ex. P. Koffieh. A.	—	—	—
dito Zeebad Schev. dito.	113	—	—
Blaauwh. Veem A. dito	135	—	—
dito Oblig. 3½	100½	100½	—
Vriesseveem Aand. . . .	132	—	—
Ned. Z.-A. Diamantmijn Mij. Cert. van Aand.	73 12/16	—	—
N. Afr. H. Venn. Aand.	50½	49	—
Pal. v. Volksvlijt/200. A.	—	—	—
Singkep Tin.-Mij. Aand.	116	114	—
Transv. Cert. v. Pref. A.	146½	134	143
Ver. Amerik. Spoorwf.	—	—	—
Idem 1e Serie Cert. . . 4	90	90	—
dito 2e Serie 1890 dito 4	89½	—	—
Vereen. Bez. Am. fonds

ADVERTENTIËN.

Heden overleed zacht en kalm in de hoop des beteren levens, tot diepe droefheid van mij, mijne Kinderen en Behuwdkinderen, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote

REINIERA JACOBA DE KRUIF,

in den ouderdom van 60 jaren.

Uit aller naam
A. HOFFMANN.

Jutphaas, 1 Oct. 1895.

Aan de 2de Christelijke School te Haarlem wordt gevraagd een

Onderwijzer,

van de N. H. kerk. Het salaris bedraagt *f* 550, met 4 jaarl. verh. van *f* 25, benevens 3 verh. voor de hoofdacte van *f* 50 en *f* 25.

Sollicitanten wordt verzocht zich te adresseeren aan het Hoofd der School,

S. P. VAN DORP.

Het Bestuur der Christelijke School te **Oudderp** (Z.-H.) vraagt, om spoedig in dienst te treden,

een Onderwijzer.

Salaris *f* 600. Adres: Ds. D. T. MEINSMA of H. H. KERKHOVEN, Hoofd der School.

Het Bestuur van de Christ. School der Herv. Gem. te **Kerkwijk** (bij Zaltbommel) vraagt, om zoo spoedig mogelijk in functie te treden, een

Onderwijzer,

en tegen 1 Januari 1896 eene

Onderwijzeres,

Geref. beginselen. Salaris *f* 550.

Bekendheid met het orgelspel is voor één van beiden vereischte, en verhoogt de jaarwedde met *f* 50.

Adres aan het Hoofd der School,

R. J. VAN DER STAL.

BOEKHOUDER.

Een Jongmensch, met acte »*Mercurius*", bekend met Fransch, Duitsch en Engelsch, **zoekt verplaatsing.**

Brieven, letters G. G., bij de firma H. BUSKES, *Utrecht*.

Beschaafd Burgermeisje

gevraagd tegen 1 Nov. e. k., tot hulp in het gezin van een Geref. Pred. in Friesland. Er zijn vier jonge kinderen. Br. fr., lett. R. a/d. Boekh. J. J. DE DIE, *Amsterdam*.

Eene beschaafde Juffrouw,

Geref. godsd., zag zich gaarne zoo spoedig mogelijk geplaatst bij kinderen of ter assistentie in de huishouding.

Brieven, onder lett. M., a/d. Boekh. J. H. BOS, te *Kampen*.

Dienstbode gevraagd.

Te **Haarlem** wordt in een groot doch net gezin, met jonge kinderen, tegen 1 November gevraagd, eene **DIENSTBODE**, niet beneden 25 jaar, van Geref. belijdenis, loon *f* 100. Zonder goede informatiën is het onnoodig zich aan te melden.

Fr. br. in te zenden aan, of zich in persoon te vervoegen bij Mej. KROMBERG, Jansweg 28, te *Haarlem*.

Voor het huisgezin van P. de O. is ontvangen de som van ruim *f* 200, waarvan in de *Standaard* verantwoord moet worden: Van N. N. te Z. *f* 0.50; van B. te N. B. *f* 0.50; van B. te A. *f* 2; van Joh. St. te N. *f* 2.50; van eene weduwe te A. *f* 0.50; van F. te A. *f* 1; van Mej. S. te A. *f* 0.50; van W. Z. te R. *f* 1.23½; van P. te A. *f* 2.50; van M. te Arnhem *f* 2.50; van S. te A. *f* 1; van C. B. te B. *f* 0.75; van M. te H. *f* 1; van N. N. te A. *f* 2. Totaal *f* 18.48½.

Allen, die hiertoe bijgedragen hebben, betuigen wij, uit naam van dit huisgezin, onzen hartelijken dank.

W. J. MENNES.
H. HAKKERT.

Amsterdam, 2 October 1895.

LEDEBOER & Co., Amsterdam.

Ontv. de eerste Straatsburger Patés de foies gras in terrines. Prachtige Perziken en heerlijke Peren, zeer billijk. Kasdruiven per 5 pond *f* 2.25. Ontv. Russische Vruchtenbonbons *f* 1.25 per doos (keurige nouveauté).

Bij HÖVEKER & ZOON, te Amsterdam, verscheen:

Een menschwaardig bestaan

DOOR

J. A. WORMSER.

Prijs *f* 0.07½; 25 Ex. *f* 1.50; 50 Ex. *f* 2.50; 100 Ex. *f* 3.50.

OVERHEMDEN,

van een onverbeterlijke coupe, worden in alle gewenschte modellen en kwaliteiten ten spoedigste naar maat of modelhemd geleverd door

A. H. FEIS,
Chemisier,
hoek Tuin- en Bakkerstraat,
ARNHEM.

WERELD-TENTOONSTELLING.

Voorloopig worden ***op alle werkdagen*** door de ingangen Rijksmuseum, Hobbemastraat en Ruysdaelkade (Jacob van Campenstraat), ***twee personen op één ticket*** toegelaten.

De entrée op ZONDAG blijft bepaald op één ticket per persoon.

Het Uitvoerend Comité,
F. FOEKENS, Secretaris.

VRAAGT:

Ontbijt-, Sucadekruid- en Gemberkoek,

Boterbâtons en Botersprits,

uit de KOEKFABRIEK „DE NEDERLANDER", van

B. J. LINDEBOOM & ZONEN

GOUDEN MEDAILLE Brussel 1891.

Bericht van Inzet.

De **BOUWMANSWONING** en **LANDERIJEN** te *OUDERKERK a/d IJSSEL*, groot 37 Hectaren, 69 Aren, 67 Centiaren, staan in bod, als volgt:

No. 1. *f* 5000.—	No. 7. *f* 4600.—
» 2. » 1800.—	» 8. » 3100.—
» 3. » 9000.—	» 9. » 3000.—
» 4. » 9100.—	» 10. » 1200.—
» 5. » 9200.—	» 11. » 1100.—
» 6. » 4300.—	» 12. » 1125.—

alzoo te zamen *f* 52.625.—

De Afslag en Combinatie der perceelen heeft plaats op **WOENSDAG 9 OCTOBER 1895**, des morgens te elf uren, in het Koffiehuis van A. BROERE, te *Oudérkerk a/d IJssel*.

Tot dien datum worden verhoogingen aangenomen tegen genot van 10% der verhoogsom, — en alle inlichtingen gegeven ten Kantore van de Notarissen G. C. FORTUIJN DROOGLEEVER te *Gouda* en H. VAN MEERLANT te *Utrecht*.

Bij J. A. WORMSER te Amsterdam komt van de pers:

DE CHRISTUS en de SOCIALE NOODEN

EN

Democratische klippen

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Prijs *f* 0.30; 25 Ex. *f* 6.25; 50 Ex. *f* 10; 100 Ex. *f* 15; 500 Ex. *f* 62.50.

Zelfs in een vochtige lucht behouden de goederen met

Urling's Patentstijfsel

gesteven, glans en stijfheid.

JACOB DUYVIS.

Koog aan de Zaan.

Stoom-IJs, Boter- en Kaasfabriek
Melkinrichting.

De in deze onze **Inrichting** onder ons persoonlijk toezicht, uit licht aangezuurden verschen **Room** gekarnde onvervalschte prima kwaliteit

VERSCHE
Delftsche Grasboter,

munt uit in geur en fijnheid van smaak

De prijs is tot a.s. Donderdagavond: franco *Rotterdam* en *Den Haag* *f* 1.60 p. Kilo, franco *Amsterdam* *f* 1.70 p. K.

Naamstempel op de Boter.

Verkrijgbaar in Potjes van ½ en 1 Kilo, te *Amsterdam* bij **Th. Franken**, firma H. Vingerhoed, Kalverstr. 216, te *Rotterdam* bij **Ter Marsch & Co.**, Lamsteeg No. 4, Westzeedijk No. 42, Aert van Nesstraat No. 66, Binnenweg, hoek Paardenstraat, No. 76, Diergaardelaan No. 14 (Boulevard) en Oostzeedijk 15, te *Feyenoord*, Van der Takstraat, hoek Burgem. Hoffmanplein No. 2., en te *'s-Hage* bij **J. H. Varenkamp & Zn.**, Groenmarkt No. 33 en **G. H. D. Susanna**, Wagenstraat No. 109, bij wie, evenals direct aan ons adres, *bestellingen worden aangenomen op leveringen in Vaatjes, van 4, 10 en 20 Kilo en in Potten.*

B. VETH & Co., Delft.

Roomboter.

Door deze berichten wij, dat wij onze Boter gesteld hebben onder *voortdurende Contrôle* van het Bureau voor chemisch en microscopisch onderzoek, Keizersgracht 291, Amsterdam. Directeuren: Dr. P. F. VAN HAMEL ROOS en A. HARMENS Wzn.

Ieder afnemer heeft dus het recht bij twijfel een Monster ter gratis onderzoek aan voornoemd Bureau te zenden.

B. VETH & Co., Delft.

Onmisbaar voor iederen Nederlander, die naar Zuid-Afrika gaat.

De worstelstrijd der Transvalers.

Aan het volk van Nederland verhaald

door

F. LION CACHET.

Met Portret van PAUL KRUGER, platen en een groote kaart van Zuid-Afrika.
In linnen stempelband *f* 4.60.

De Uitgevers,
Amsterdam. ***Höveker & Zoon.***

AMSTERDAMSCHE GASFABRIEKEN.

KOOKFORNUIZEN, GASKOMFOREN, AUTOMATISCHE WATERKOOKTOESTELLEN, OVENS voor BANKETBAKKERS en andere TOESTELLEN, zeer geschikt voor huishoudelijk gebruik, *te koop* en *te huur*.

In gebruik te zien: Hoofdkantoor, KEIZERSGRACHT 446 en Klachtenkantoor, PLANTAGE PARKLAAN hoek DOKLAAN en ook op de Wereldtentoonstelling.

EXCELSIOR.

Geïllustreerd Tijdschrift

VOOR

Neerlands Jongelingschap en Volk,

ONDER REDACTIE VAN

A. J. HOOGENBIRK en J. A. WORMSER.

Prijs per jaargang (12 Nrs. à 16 pag. en 12 Nrs. à 8 pag.) *f* 3.50.

Inhoud van het No. van 21 September 1895: **De gave van den arme** (met plaat). — **Verwilderde blanken.** — **Jacobus Revius V.** — **Nog iets uit het leven van Engelands grootsten prediker.** — **Doodenakker** (poëzie). — **Uit het leven.**

Amsterdam. **HÖVEKER & ZOON.**

Ph. VAN WIJK, Hoogstraat 653, Gorinchem.

GROOT MAGAZIJN VAN

AMERIK. ORGELS en PIANO's

van vijf verschillende fabrikanten, waaronder het wereldberoemde **ESTEY-ORGEL**, in prijzen van *f* 75.—, *f* 110.—, *f* 135.—, *f* 150.—, *f* 180.—, *f* 195.—, *f* 225.—, *f* 245.—, *f* 285.—, *f* 325.—, *f* 350.—, *f* 400.—, *f* 550.— en hooger.

Verder alle soorten van Gouden-, Zilveren- en Nickel-Horloges, Pendules, Regulateurs, Klokken, Barometers, Muziekdoozen, benevens een nieuw Instrument »de Phoenix", waarop men Psalmen kan spelen zonder muziekkennis.

Men vrage PRIJSOPGAVE en TEEKENINGEN.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.

Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 729.

Maatschappelijk Kapitaal: EEN HALF MILLIOEN GULDEN.

Commissarissen: Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE, H. SERET en H. W. VAN MARLE, de laatstgenoemde door de Verzekerden gekozen.

Directeur: H. J. VAN VULPEN.

De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen van Kapitaal en Lijfrente tot elk bedrag.

Aanvragen om Agentschap te richten tot de Directie of tot de Inspecteurs der Maatschappij, de Heeren: C. ROELANTS te Utrecht, *voor Noord- en Zuid-Holland en Utrecht;* E. E. CROIN te Leerdam, *voor Gelderland en Overijssel;* H. C. SCHREGARDUS te Groningen, *voor Friesland, Groningen en Drenthe;* G. GRÜNEVELD te Breda, *voor Zeeland;* W. BERVOETS te Gimneken, *voor Noord-Brabant en Limburg.*

Bij J. A. WORMSER, te Amsterdam, verscheen:

In de Schaduwe des Doods.

MEDITATIËN

voor de Krankenkamer en bij het Sterfbed,

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Prijs f 1.90. — In stempelband f 2.40.

NATIONALE

Levensverzekering-Bank. — Rotterdam.

(Opgericht Januari 1863.)

Volteekend Waarborg-Kapitaal	*f* 1,000,000
Verzekerd bedrag ult. December 1894 ruim	» 19,000,000
Reserven » » 1894 »	» 6,000,000
Uitbetaald 1863/1994 »	» 9,000,000

Inlichtingen Kantoor BOOMPJES 9 en bij H.H. Agenten.

GOEDE MUZIEK.
LICHTE MUZIEK.
GOEDKOOPE MUZIEK.

Zooeven kwam van de pers de 16e Band van **LES FAVORIS**, nieuw Muziek-Album voor slechts *f* 0.75, bevattende 10 der fraaiste en meest geliefkoosde Pianostukken, meerendeels licht gezet en speciaal bestemd voor minder gevorderde spelers.

LES FAVORIS Grande collection de Morceaux choisis pour Piano 2 Mains, Band 16, voor slechts 75 Cents, bevat:

1. SEMMLER. *Die Gigerl-Königin.*
2. DE KONTSKI. *Le Reveil du Lion.*
3. WAGNER. *Schwanenlied.*
4. WELY. *Les Cloches du Monastère.*
5. PARLOW. *Amboss-Polka.*
6. FISCHER. *Ein lustiger Ritt.*
7. LUDOVIC. *Fleurs d'Oranger.*
8. YUNG. *Les Rêveries de Marguérite.*
9. BADARZEWSKA. *La Prière d'une Vierge.*
10. SPINDLER. *Husarenritt.*

Dat zijn, van de eerste tot de laatste, Muziekstukken die door hunne hoerlijke en aangrijpende melodieën het burgerrecht reeds verworven hebben, stukken die iedereen gaarne telkens en telkens weder speelt; ze zijn voor deze uitgave licht gezet en alle gemakkelijk te spelen. — Voor beginnenden en eenigszins gevorderden in het Pianospel kan nooit schooner verzameling worden bijeengebracht dan hier voor *f* 0.75 wordt aangeboden.

Verkrijgbaar bij **D. BOLLE**, Bazaar van Goedkoope Boeken, Hang No, 98, Rotterdam; verzending naar buiten *franco* na ontvangst van postwissel ad slechts *f* 0.75, waarop te vermelden: „FAVORIS 16".

Alle lichte rhumatische aandoeningen worden na een kortstondig gebruik van de

Abshaubbin's of Anti-Rhumatische Watten,

hersteld, alsof zij nooit bestaan hadden. Prijs 30 ct, per pakje met gebruiksaanwijzing. Hoofddepot bij A. BREETVELT Az. te Delft, en verder bij

H. J. Renken Jr, N. Z. Voorburgwal bij de Molsteeg, Amsterdam.
A. W. Schade & Zonen, idem, Leidschestr. en Nieuwendijk in *de Vlijt*.
J. Normann, Haarlemmerstr. 121, id.
Meurs & Co., Rapenburg, Amsterdam.
Christiaan Annegarn, id., Paleisstraat hoek Singel.
Wed. J. P. van Doornenwaard Ham. Koningsplein, Amsterdam.
Gezet. Mann, Magazijn *de Huisvrouw* Heiligenweg, Amsterdam.
J. H. Houtman, Kalverstraat 160.
A. Vlaanderen te Hilversum.
G. de Barbanson, N. Diep.
Wiebols, Purmerend.
H. Meijer, Haarlem.
Mej. N. Moransard „de Vlijt" Haarlem.
G. van der Geur, Waddingsveen
N. J. Sanders, Leiden.
Iserief & Zonen, 's Hage,
Gez. Willems, Schiedam
J. H. Keller & Zoon, Rotterdam.
S. J. G. Wulff, Westnieuwland, Rott.
N. A. Stempelt, Dordrecht.
W. Fagginger Auer, Middelburg.
C. Nonnekes, Goes.
J. Smits, Zierikzee.
J. C. van Aken-Kroonen, Breda.
M. Loozen, Klundert.
Wed. Bosman, Gouda.
„De Vlijt" Lijnmarkt, Utrecht.
Blancke & Kloek, Wijk bij Duurstede.
A. J. Ausems Azn., Culemborg.
Mejuffr. Wed. Fischer, Harderwijk.
W. F. Stierhout, Tiel.
F. Dierkes, te Wagen.
Meurs & Co., Arnhem.
C. van Esveld, te Nijkerk o/d. Veluwe.
J. A. Kuitert, Zutfen.
J. T. Locht, Lochem.
Wed. J. Pondman, Kampen.
Gez. Weghuis, Zwolle.
E. Lakke, Meppel.
Wed. J. A. v. d. Wijk, Assen.
J. den Holder, Terborgh.
Feldbrugge, Groningen.
J. L. Lombroek, Franeker.
Gebr. Markus, Leeuwarden.
P. J. van Bergen, te Sneek.
Adolf de Witte Janssen, Hulst.
D. Peereboom, Steenwijk.
P. van der Pols, Charlois (Z.-H.)

STAALWATERBRON
„CZAAR PETER",

ZAANDAM.

6 Juni 1894 in exploitatie gekomen, voor de eerste maal geëxposeerd en alreeds dadelijk bekroond met de **GOUDEN MEDAILLE.** Munt uit boven alle bestaande bronnen door een zeer hoog staalgehalte. Prijzen van het staalwater beneden die der andere staalbronnen.

VERMEULEN's

beide Photographische Ateliers

Heiligenweg hoek Singel en **Heerenstraat 6,** Amsterdam,

zijn de meest comfortable ingerichte.

Grootste debiet van alle Ateliers hier ter stede.

7 PORTRETTEN . . . . . *f* 1.—.
12 „ met proef . . „ 1.50.

Grootste inrichtingen voor VERGROOTINGEN naar oude portretten, in alle mogelijke bewerkingen.

Uitgebreide keuze in de nieuwste Modellen LISTEN, zeer lage prijzen aan beide Ateliers voorradig.

Dagelijks bij alle weersgesteldheid geopend.

Telephoonnummers: HEILIGENWEG 2340, HEERENSTRAAT 2339.

Werken van ANDREW MURRAY.

De Geest van Christus. 31 overdenkingen. *f* 1.50. Gebonden. . . . . *f* 1.80.

Gelijk Jezus. Overdenkingen over het beeld van den Zoon Gods en onze gelijkvormigheid aan Hem. *f* 1.40. Gebonden . . . . . » 1.75.

Jezus, de geneesheer der kranken. Overdenkingen over de geloofsgenezing. *f* 0.90. Gebonden. . *f* 1.25.

Amsterdam. HÖVEKER & ZOON.

MARIE BRIZARD & ROGER.

COGNAC.

VERTEGENWOORDIGERS:

STEGER & STERNEBERG,

WIJNKOOPERS,

Oudezijds Voorburgwal No. 39, Amsterdam.

Wed. C. ROK & ZOON. — J. DE PIJPER.

Hofleveranciers, ALFEN a/d. RIJN.

Stoomfabriek van Bessensap, Frambozensap,

LIMONADESIROPEN,

ROODE en WITTE BESSENWIJN, FRAMBOZENWIJN enz.

Alle artikelen worden uit de versche vruchten bereid zonder eenige toevoeging van extracten, essences of aroma's.

Thee van E. BRANDSMA

VOORSTRAAT

Kalverstraat 115, Amsterdam.

In het bijzonder wordt de aandacht gevestigd op:

Souchon Thee à f 1.30 per 5 Ons.

Verzekerings-Bank „KOSMOS".

Gevestigd te ZEIST (Prov. Utrecht.)

Goedgekeurd bij Koninklijke Besluiten d.d. 23 Februari en 17 Juli 1862.

Directie: Jhr. F. H. VAN DE POLL en Jhr. F. VAN REENEN.

☞ Verzekering van Kapitalen bij overlijden en bij leven. Gemengde- en Uitzetverzekeringen; Lijfrenten en Pensioenen.

De Tarieven zijn volgens de nieuwste gegevens berekend.

Bij het aangaan van Verzekeringen van minstens *f* 1000 verzekerd Kapitaal bij overlijden, deelt men in de winst.

☞ Prospectussen, Formulieren en inlichtingen kosteloos verkrijgbaar ten kantore der Maatschappij te Zeist en bij de Heeren Agenten in de verschillende plaatsen. Te Amsterdam bij den Hoofd-Agent, den heer R. L. KELLERMANN, gebouw „KOSMOS", Koningsplein No. 1.

N. BONTEN, Theehandel, opgericht 1820, DORDRECHT.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorheen J. J. ARNO & ZOON.